

Αίσχylum

Προμηθεύς Δεσμώτης

σε μετάφραση Ι. Γρυπάρη

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΚΡΑΤΟΣ (ΚΑΙ ΒΙΑ)

ΗΦΑΙΣΤΟΣ

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ

ΧΟΡΟΣ ΩΚΕΑΝΙΔΩΝ

ΩΚΕΑΝΟΣ

ΙΩ

ΕΡΜΗΣ

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

[Πρόλογος](#)

[Πάροδος](#)

[Α' Επεισόδιο](#)

[Α' Στάσιμο](#)

[Β' Επεισόδιο](#)

[Β' Στάσιμο](#)

[Γ' Επεισόδιο](#)

[Γ' Στάσιμο](#)

[Έξοδος](#)

Αίσχylum Προμηθεύς Δεσμώτης

μετάφραση: Ι. Γρυπάρη

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Κράτος

Χθονός μὲν ἔς τηλουρὸν ἦκομεν
πέδον,
Σκύθην ἔς οἴμον, ἄβατον εἰς
ἐρημίαν.
Ἥφαιστε, σοὶ δὲ χρὴ μέλιν
ἐπιστολάς

Κράτος

Να μας στα πέριονα τ' αλαργινά του
κόσμου
στους ἔρημους κι ἀπάτητους
Σκυθικούς δρόμους.
Τώρα δουλειά σου, ω Ἥφαιστε, ὅσα ο
πατέρας

- ἄς σοι πατήρ ἐφεῖτο, τόνδε πρὸς πέτραις
πρόσταξε, να γνοιαστεῖς, και τον ἄνομο τούτο
- 5 ὑψηλοκρήμνοις τὸν λεωργὸν ὀχμάσαι
ἀδαμαντίνων δεσμῶν ἐν ἀρρήκτοις πέδαις.
τὸ σὸν γὰρ ἄνθος, παντέχνου πυρὸς σέλας,
θνητοῖσι κλέψας ὤπασεν. τοιαῦσδέ τοι
ἀμαρτίας σφε δεῖ θεοῖς δοῦναι δίκην,
στα βράχια στους ψηλούς γκρεμούς να πεδικλώσεις
μ' αλύσων ασύντριφτα δεσμὰ ατσαλένια,
γιατί ἐκλεψε της πάντεχνης φωτιάς τη φλόγα,
-τ' ἄνθος σου εσένα- και το χάρισε τ' ανθρώπου.
Τέτοιο κρίμα χρωστάει λοιπὸν να μας πλερώσει,
- 10 ὡς ἂν διδαχθῆ τὴν Διὸς τυραννίδα
στέργειν, φιланθρώπου δὲ παύεσθαι τρόπου.
για να μάθει του Δία την εξουσία να στρέγει
και τους φιλάνθρωπους τους τρόπους του ν' αφήσει.
- Ἥφαιστος**
Κράτος Βία τε, σφῶν μὲν ἐντολὴ Διὸς
ἔχει τέλος δὴ κούδεν ἐμποδῶν ἔτι·
ἐγὼ δ' ἄτολμός εἰμι συγγενῆ θεὸν
Ἥφαιστος
Κράτος και Βία, για σας η προσταγή του Δία
τέλειωσε και πια τίποτα δε στέκει 'μπόδιο·
μα ἐμέ, δε μου βαστά η ψυχὴ θεὸ συγγενῆ μου
- 15 δῆσαι βία φάραγγι πρὸς δυσχειμέρῳ.
πάντως δ' ἀνάγκη τῶνδὲ μοι τόλμαν σχεθεῖν·
ἐξωριάζειν γὰρ πατρὸς λόγους βαρύ.
τῆς ὀρθοβούλου Θέμιδος αἰπυμῆτα παῖ,
ἄκοντά σ' ἄκων δυσλύτοις χαλκεύμασι
στ' ἄγριο τούτο ποροφάραγγο να δέσω.
Ὅμως να σφίξω την καρδιά μου ἀνάγκη πάσα,
γιατί βαρὺ 'ναι ν' ἀψηφῶ του Δία το λόγο.
- Ω ἐσύ με τα ψηλά φρονήματά σου, τέκνον
της ορθόβουλης Θέμιδας, θέλεις δε θέλω,
- 20 προσπασσαλεύσω τῷδ' ἀπανθρώπῳ πάγῳ
ἴν' οὔτε φωνὴν οὔτε του μορφῆν βροτῶν
ὄψει, σταθευτὸς δ' ἡλίου φοίβη φλογὶ
χροιάς ἀμείψεις ἄνθος. ἀσμένῳ δέ σοι
ἢ ποικιλείμων νύξ ἀποκρύψει φάος,
σ' αὐτὴ την ἔρμη την κορφὴ θα σε καρφώσω,
π' οὔτε φωνὴ και κανενὸς την ὄψη ανθρώπου
θα βλέπεις, μ' ἀπὸ του ἡλίου τη φωτιά ψημένος
τ' ἄνθος της ὄψης σου θ' ἀλλάξεις και τη νύχτα
θα λαχταράς την πολυξόμπλιαστη να φτάσει,

25 πάχνην θ' ἔψαν ἥλιος σκεδᾷ
πάλιν·
ἀεὶ δὲ τοῦ παρόντος ἀχθηδῶν
κακοῦ
τρύσει σ'· ὁ λωφήσων γὰρ οὐ
πέφυκέ πω.
τοιαῦτ' ἐπηύρω τοῦ
φιλανθρώπου τρόπου.
θεὸς θεῶν γὰρ οὐχ ὑποπτήσων
χόλον

να σκεπάσει το φως, ως να 'βγεί ο
ἥλιος πάλι
την αυγινή την πάχνη να σκορπίσει· κι
ἔτσι
κάποιο θά 'χεις κακό να τυραγιέσαι
πάντα,
χωρίς να βρίσκεται ψυχή να σ'
αλαφρώσει.
Τέτοιο ἔλαβες μιστό γι' ἀγάπη των
ανθρώπων·
γιατί, θεὸς εσύ, δεν σκιάχτηκες των
ἄλλων

30 βροτοῖσι τιμὰς ὥπασας πέρα
δίκης.
ἀνθ' ὧν ἀτερπῆ τήνδε
φρουρήσεις πέτραν
ὀρθοστάδην, ἄυπνος, οὐ
κάμπτων γόνυ·
πολλοὺς δ' ὄδυρμούς καὶ γόους
ἀνωφελεῖς
φθέγγει· Διὸς γὰρ δυσπαραίτητοι
φρένες.

την οργή των θεῶν και πήγες να
προσφέρεις
στους ανθρώπους χαρίσματα πέρ' ἀπὸ
το δίκιο,
που ἀντὶς γι' αὐτά, στον ἀχαρο το
βράχο τούτο
ολόρθος κι ἀγρυπνος φρουρός θε να
φυλάγεις,
δίχως τα γόνατά σου να λυγὰς και
θρήνους

35 ἅπας δὲ τραχὺς ὅστις ἂν νέον
κρατῆ.

πολλοὺς κι ἀνώφελα θα σκούζεις
μοιρολόγια·
γιατί εὐκόλα δεν την γυρνὰς του Δία
τη γνώμη
κι εἶναι πάντα σκληρὸς ο κάθε νέος
ἀφέντης.

Κράτος

εἶεν, τί μέλλεις καὶ κατοικτίζη
μάτην;
τί τὸν θεοῖς ἔχθιστον οὐ στυγεῖς
θεόν,
ὅστις τὸ σὸν θνητοῖσι προὔδωκεν
γέρας;

Ἥφαιστος

τὸ συγγενές τοι δεινὸν ἢ θ'
ὁμιλία.

40 **Κράτος**
σύμφημ'· ἀνηκουστεῖν δὲ τῶν
πατρὸς λόγων
οἷόν τε πῶς; οὐ τοῦτο δειμαίνεις
πλέον;

Ἥφαιστος

Κράτος

Λοιπὸν τι στέκεις κι ἀδίκαι
ψυχοπονιέσαι
τον ἀντίθεο το θεὸ και να μη βράζει η
οργή σου,
που πρόδωκε στον ἄνθρωπο τ'
ἀξίωμά σου;

Ἥφαιστος

Πολὺ βαραίνει, συγγενής και φίλος να
'σαι.

Κράτος

Δε λέω· μα πάει να παρακοὺς και του
πατρὸς σου
το λόγο; Και πως πιότερο δεν το
φοβάσαι;

Ἥφαιστος

αίει γε δὴ νηλὴς σὺ καὶ θράσους
πλέως.

Κράτος

ἄκος γὰρ οὐδὲν τόνδε
θρηνεῖσθαι. σὺ δὲ
τὰ μηδὲν ὠφελοῦντα μὴ πόνει
μάτην.

45

Ἥφαιστος

ὦ πολλὰ μισηθεῖσα χειρωναξία.

Κράτος

τί νιν στυγεῖς; πόνων γὰρ ὡς
ἀπλῶ λόγῳ
τῶν νῦν παρόντων οὐδὲν αἰτία
τέχνη.

Ἥφαιστος

ἔμπας τις αὐτὴν ἄλλος ὠφελεν
λαχεῖν.

Κράτος

ἅπαντ' ἐπαχθῆ πλήν θεοῖσι
κοιρανεῖν·

50

ἐλεύθερος γὰρ οὔτις ἐστὶ πλήν
Διός.

Ἥφαιστος

ἔγνωκα τοῖσδε κούδεν ἀντειπεῖν
ἔχω.

Κράτος

οὐκουν ἐπέιξη τῷδε δεσμὰ
περιβαλεῖν,
ὡς μή σ' ἐλινύοντα προσδερχθῆ
πατήρ;

Ἥφαιστος

καὶ δὴ πρόχειρα ψάλια δέρκεσθαι
πάρα.

55

Κράτος

βαλὼν νιν ἀμφὶ χερσὶν ἐγκρατεῖ
σθένει
ῥαισθηρί θεινε, πασσάλευε πρὸς
πέτραις.

Ἥφαιστος

περαίνεται δὴ κού ματῶ τούργον

Πάντα σου ἐσύ σκληρός, πάντα κακία
γεμάτος.

Κράτος

Δεν ἔχει διάφορο ἀν τὸν κλαίω· καὶ συ
μὴ χάνεις
σ' ὅσα δὲν ὠφελοῦν τὸν κόπο σου
τοῦ κάκου.

Ἥφαιστος

Ἀχ, τέχνη, πῶς με τὰ ὅλα μου σ' ἔχω
μισήσει!

Κράτος

Τι νὰ τὴ βαργομάς; γιατί, νὰ πούμ'
ἀλήθεια,
στὰ κακὰ τῶρ' αὐτὰ δὲ φταίει διόλου
ἡ τέχνη.

Ἥφαιστος

Μ' ἀμποτε νὰ τὴ λάχαινε κανένας
ἄλλος

Κράτος

Ὅλα βαριά, ἐχτός νὰ 'σαι τῶν θεῶν
ἀφέντης,

κι ἐξω ἀπὸ τὸ Δία κανεῖς ἐλεύθερος
δὲν εἶναι.

Ἥφαιστος

Σύμφωνος, καὶ σ' αὐτὸ λόγο νὰ πῶ
δὲν ἔχω.

Κράτος

Κάνε λοιπὸν καὶ πέρνα τοῦ τις
αλυσίδες,
νὰ μὴ σε δεῖ καὶ ἀργοπορεῖς ὁ Δίας ὁ
πατέρας.

Ἥφαιστος

Ἔτοιμα βλέπεις τὰ λυτάρια τοῦ εἶν'
ομπρός σου.

Κράτος

Πεδίκλωσ' τοῦ μ' ὄλεξ τὴ ζώρη σου τὰ
χέρια,
χτύπα με τὴ βαριά, στὸ βράχο
κάρφωνε τὸν.

Ἥφαιστος

Τέλειωσε, νὰ το, κι ἡ δουλειὰ δὲν πάει

τόδε.

Κράτος

ἄρασσε μᾶλλον, σφίγγε, μηδαμῆ
χάλα.
δεινὸς γὰρ εὐρεῖν κάξ ἀμηχάνων
πόρον.

60

Ἥφαιστος

ἄραρεν ἦδε γ' ὠλένη
δυσεκλύτως.

Κράτος

καὶ τήνδε νῦν πόρπασον
ἀσφαλῶς, ἵνα
μάθη σοφιστῆς ὦν Διὸς
νωθέστερος.

Ἥφαιστος

πλὴν τοῦδ' ἂν οὐδεὶς ἐνδίκως
μέμψαιτό μοι.

Κράτος

ἀδαμαντίνου νῦν σφηνὸς αὐθάδη
γνάθον

65

στέρνων διαμπὰξ πασσάλει'
ἔρρωμένως.

Ἥφαιστος

αἰαῖ, Προμηθεῦ, σῶν ὑπερστένω
πόνων.

Κράτος

σύ δ' αὖ κατοκνεῖς τῶν Διός τ'
ἐχθρῶν ὕπερ
στένεις; ὅπως μὴ σαυτὸν οἰκτιεῖς
ποτε.

Ἥφαιστος

ὄρᾳς θέαμα δυσθέατον ὄμμασιν.

70

Κράτος

ὄρῳ κυροῦντα τόνδε τῶν
ἐπαξίων.
ἀλλ' ἀμφὶ πλευραῖς
μασχαλιστῆρας βάλε.

Ἥφαιστος

δρᾶν ταῦτ' ἀνάγκη, μηδὲν
ἐγκέλευ' ἄγαν.

του μακρου.

Κράτος

Πιο πολύ βάρα, σφίγγε, μην τ'
αφήσεις λάσκα,
κι εἶν' ἄξιος να βγεί πέρα κι ὅπου δεν
το ελπίζεις.

Ἥφαιστος

Στεριώθηκε, που πια δε λει, το 'να του
χέρι.

Κράτος

Τ' ἄλλο τώρα ζώστ' του γερά· να
μάθει μ' ὅλες
τις μαστοριές, πως με το Δία δεν
παραβγαίνει.

Ἥφαιστος

Παράπονο, ἄλλος απ' αὐτὸν, λέω να
μη μου 'χει.

Κράτος

Ἄγρια σαγόνα τώρα σφήνας
ατσαλένιας

πέρα για πέρα πέρνα του γερά στα
στήθια.

Ἥφαιστος

Οἰμένα, κλαίω, Προμηθεά τα βάσανά
σου.

Κράτος

Τα ἴδια μας πάλι; και για τους εχθρούς
του Δία
θρηνεῖς; φυλάου μην κλάψεις για
λογαριασμό σου.

Ἥφαιστος

Βλέπεις πράμα, που μάτια δεν
βαστούν να βλέπουν.

Κράτος

Βλέπω που βρίσκει αὐτὸς ὅ,τι ἀξίζει να
πάθει·
μα βαλ' του γύρω στα πλευρά
μσκαλοζώστρες.

Ἥφαιστος

Ἀνάγκη πάσα· κι οι πολλές φωνές σου
ας λείπουν.

- Κράτος**
ἤ μὴν κελεύσω κάπιθώξω γε
πρός.
χώρει κάτω, σκέλη δὲ κίρκωσον
βία.
- 75 **Ἥφαιστος**
καὶ δὴ πέπρακται τοῦργον οὐ
μακρῶ πόνω.
- Κράτος**
ἐρρωμένως νῦν θεῖνε διατόρους
πέδας·
ὡς οὐπιπιμητής γε τῶν ἔργων
βαρύς.
- Ἥφαιστος**
ὅμοια μορφῇ γλῶσσά σου
γηρύεται.
- Κράτος**
σύ μαλθακίζου, τὴν δ' ἐμὴν
αὐθαδίαν
- 80 ὀργῆς τε τραχύτητα μὴ
ἴπιπλησέ μοι.
- Ἥφαιστος**
στείχωμεν, ὡς κώλοισιν
ἀμφίβληστρ' ἔχει.
- Κράτος**
ἐνταῦθα νῦν ὕβριζε καὶ θεῶν
γέρα
συλῶν ἐφημέροισι προσίθει. τί
σοι
οἴοί τε θνητοὶ τῶνδ' ἀπαντλήσαι
πόνων;
- 85 ψευδωνύμως σε δαίμονες
Προμηθεά
καλοῦσιν· αὐτὸν γάρ σε δεῖ
προμηθέως,
ὄτῳ τρόπῳ τῆσδ' ἐκκυλισθήση
τέχνης.
- Προμηθεύς**
ὦ δῖος αἰθῆρ καὶ ταχύπτεροι
πνοαί,
ποταμῶν τε πηγαί, ποντίων τε
- Κράτος**
Καὶ θα φωνάξω καὶ θα γιουχάξω
ἀκόμα.
Ἐρχου κάτω, κirkέλωσ' του σφιχτά τα
σκέλια.
- Ἥφαιστος**
Να τέλειωσε κι αυτό και μ' ὄχι πολὺ
κόπο.
- Κράτος**
Χτύπα τώρα γερά τα καρφιά πέρα ως
πέρα,
γιατ' ἔχεις δύσκολο κριτή σ' αυτό σου
το ἔργο.
- Ἥφαιστος**
Ταιριάζει ἀλήθεια ἡ γλῶσσα σου με τὴ
μορφὴ σου.
- Κράτος**
Κάνε συ αν θες το μαλακό, και το δικό
μου
μη μου χτυπὰς σκληρόψυχο κι
αυθάδη τρόπο.
- Ἥφαιστος**
Πάμε· κι ἔχει ἓνα γύρο βρόχια στο
κορμί του.
- Κράτος**
Μεγαλοπιάνου τώρα εδῶ κι ἀρπαζε αν
θέλεις
τα τίμια των θεῶν να φέρνεις στους
ανθρώπους.
και τι μποροῦνε τάχ αυτοί να σε
συντρέξουν
στα βάσανά σου; ψεύτικα οι θεοί σου
δίνουν
του Προμηθεά τ' ὄνομα, γιατί κι ο
ἴδιος
χρειάζεται ἓναν ἄλλο να βρεῖς
προμηθεά,
για να 'θελε ξεμπλέξεις απ' αυτές τις
τέχνες.
- Προμηθεύς**
ὦ ἅγιο αἰθέρα, κι ὦ γοργές φτερωτές
ἀύρες,
πηγές των ποταμῶν, των θαλασσίων

	κυμάτων	κυμάτων
90	<p>άνηριθμον γέλασμα, παμμῆτόρ τε γῆ,
καὶ τὸν πανόπτην κύκλον ἡλίου καλῶ.
ἴδεσθέ μ' οἶα πρὸς θεῶν πάσχω θεός.
δέρχθηθ' οἶαις αἰκείαισιν διακναιόμενος τὸν μυριετῆ</p>	<p>χαμογέλασμα αναρίθμητο, κι ολωνών μάνα,
ὦ Γῆ! καὶ συ που ὅλα τα βλέπεις, Ἥλιε,
δεῖτε μ' ἐγὼ θεός ἀπ' τοὺς θεοὺς τι πάσχω!
Κοιτάξτε, τι ἀτιμα βάσανα με ξεσκίζουν, που αἰῶνες ἀμέτρητους</p>
95	<p>χρόνον ἀθλεύσω.
τοιόνδ' ὁ νέος ταγὸς μακάρων ἐξηῦρ' ἐπ' ἐμοὶ δεσμὸν ἀεικῆ.
φεῦ φεῦ, τὸ παρὸν τό τ' ἐπερχόμενον
πῆμα στενάχω, πῆ ποτε μόχθων</p>	<p>θα υποφέρω τραβώντας τα.
Γιατί τέτοιο ο καινούργιος ἄρχοντας τῶν θεῶν για μένα σοφίστηκεν ἀτιμότατο δεσμό!
Τωρινές συμφορές, τρισαλίμονο, κι ὅσες ἄλλες, στενάζω, μου μέλλονται,</p>
100	<p>χρῆ τέρματα τῶνδ' ἐπιτεῖλαι.
καίτοι τί φημι; πάντα προυξέπισταμαι
σκεθρῶς τὰ μέλλοντ', οὐδέ μοι ποταίνιον
πῆμ' οὐδὲν ἤξει. τὴν πεπρωμένην δὲ χρῆ αἶσαν φέρειν ὡς ῥᾶστα,
γιγνώσκονθ' ὅτι</p> | <p>ποτέ που τάχα μια ἄκρη θενά 'βρω;

Κι ὅμως τι λέγω; ὅλα ἐγὼ ἀπὸ πρὶν τα ξέρω
ξάστερ' οσὰ 'ναι για να 'ρθουν, οὐδέ θα μ' ἐβρει
καμιὰ συμφορὰ ἀνέλπιστη· κι ἔτσι της μοίρας
το γραφτό· πρέπει πιο ελαφρὰ να υποφέρω,</p> |
| 105 | <p>τὸ τῆς ἀνάγκης ἔστ' ἀδῆριτον σθένος.
ἀλλ' οὔτε σιγᾶν οὔτε μὴ σιγᾶν τύχας
οἷόν τέ μοι τάσδ' ἐστί. θνητοῖς γὰρ γέρα
πορῶν ἀνάγκαις ταῖσδ' ἐνέζευγμαι τάλας.
ναρθηκοπλήρωτον δὲ θηρῶμαι πυρὸς</p> | <p>μια που γνωρίζω πως κανεῖς με της ἀνάγκης
δεν ἠμπορεῖ τη δύναμη να πολεμήσει. Μα πάλι οὔτε να κλείσω οὔτε να μην κλείσω
το στόμα μου μπορῶ, γιατί, για να προσφέρω
στους ἀνθρώπους τα δῶρα μου, ἐμπλέξα σε τούτες
ο δῦστυχος τις συμφορές, και το κλεμμένο</p> |
| 110 | <p>πηγὴν κλοπαίαν, ἧ διδάσκαλος τέχνης
πάσης βροτοῖς πέφηνε καὶ μέγας πόρος.
τοιῶνδε ποινὰς ἀμπλακημάτων τίνω
ὑπαιθρίοις δεσμοῖς πεπασσαλευμένος.</p> | <p>πλερώνω μες στο νάρθηκα της φωτιά σπέρμα
που κάθε τέχνης δάσκαλος για τους ἀνθρώπους
ἔχει φανεί κι ἡ πιο μεγάλη τους κυβέρνια.
Τέτοιο 'ν' το κρίμα που πλερώνω καρφωμένος</p> |

ἄ ἄ ἔα ἔα.

κάτω απ' τον ξέσκεπο ουρανό σ' αυτό
το βράχο.

A, a!

115 τίς ἀχώ, τίς ὁδμὰ προσέπτα μ'
ἀφεγγής,
θεόσυτος, ἢ βρότειος, ἢ
κεκραμένη;
ἴκετο τερμόνιον ἐπὶ πάγον
πόνων ἐμῶν θεωρός, ἢ τί δὴ
θέλων;
ὄρατε δεσμώτην με δύσποτμον
θεόν

Ποιός αχός, ποια κρυφή μου ἦρθε δω
μυρουδιά;
Θεϊκιά τάχα ἢ ἀνθρώπινη, ἢ κι απ' τα
δυό μαζί;
Σαν ποιός στο βράχο ἐδῶ στα πέρατα
της γης
ἦρθε να δει τα βάσανά μου; ἢ τι να
θέλει;
Με βλέπετε τον ἀμοιρο θεό δεσμώτη

120 τὸν Διὸς ἐχθρόν, τὸν πᾶσι θεοῖς
δι' ἀπεχθείας ἐλθόνθ' ὅποσοι
τὴν Διὸς αὐλήν εἰσοιχνεῦσιν,
διὰ τὴν λίαν φιλότητα βροτῶν.
φεῦ φεῦ, τί ποτ' αὖ κινάθισμα
κλύω

τον ἐχθρό του Διός, που στην
ἐχθρητα
και των ἄλλων θεῶν ὅλων ἐπεσα,
στην αὐλή του Διός ὅσοι μπαίνουνε,
απ 'ἀγάπη πολλή των ἀνθρώπων.
Οἰμένανε, οἰμέ!
Τι 'ναι τούτο που τώρα κοντύτερα

125 πέλας οἰωνῶν; αἰθήρ δ' ἔλαφραῖς
πτερύγων ῥιπαῖς ὑποσυρίζει.
πᾶν μοι φοβερόν τὸ προσέρπον.

σαν πουλιῶν ἀγρικῶ φτεροθόρυβο
να σφυρίζει ἀλαφρά περιτόγυρα;
ὄ,τι και να 'ναι που φτάνει, το τρέμω.

ΠΑΡΟΔΟΣ

Χορός

128β μηδὲν φοβηθῆς· φιλία
γὰρ ἄδε τάξις πτερύγων
θοαῖς ἀμίλλαις προσέβα

Χορός

Μη φοβηθεῖς ολότελα· φίλοι 'μαστε
που ἐρχόμαστε
σ' αυτό το βράχο, η συντροφιά μας,
με τις διπλογοργόστροφες πετώντας
τις φτερούγες μας.

130 τόνδε πάγον, πατρώας
μόγις παρειποῦσα φρένας.
κραιπνοφόροι δέ μ' ἔπεμψαν
αὔραι·
κτύπου γὰρ ἀχὼ χάλυβος

Μόλις και καταφέραμε τη γνώμη του
πατέρα μας
και κατὰ δω το φύσημα τ' ἀνέμου
μας προβόδησε·
γιατί ως τα βάθη της σπηλιάς
αχός σα βρόντημα βαριάς

130β διῆξεν ἄντρων μυχόν, ἐκ
δ' ἔπληξέ μου τὰν θεμερῶπιν

επέρασε και μ' ἔκαμε να ξιπαστώ
και κατὰ μέρος τη δειλή

- αἰδῶ·
- 135 σύθην δ' ἀπέδιλος ὄχῳ
πτερωτῶ.
- Προμηθεύς**
- αἰαῖ αἰαῖ,
τῆς πολυτέκνου Τηθύος ἔκγονα,
τοῦ περι πᾶσάν θ' εἰλισσομένου
χθόν' ἀκοιμήτῳ ῥεύματι παῖδες
- 140 πατρός, Ὠκεανοῦ,
δέρχθητ', ἐσίδεσθ' οἴῳ δεσμῶ,
προσπορπατός τῆσδε φάραγγος
σκοπέλοις ἐν ἄκροις
- 143β φρουρὰν ἀζήλον ὀχῆσω.
- Χορός**
- λεύσσω, Προμηθεῦ· φοβερά
- 145 δ' ἐμοῖσιν ὄσσοις ὀμίχλα
προσῆξε πλήρης δακρῶν
σὸν δέμας εἰσιδούσα
πέτραις προσαινόμενον
ταῖσδ' ἀδαμαντοδέτοισι λύμαις.
νέοι γὰρ οἰακονόμοι
κρατοῦσ', Ὀλύμπου· νεοχμοῖς
- 150 δὲ δὴ νόμοις Ζεὺς ἀθέτως
κρατύνει.
τὰ πρὶν δὲ πελώρια νῦν ἀιστοῖ.
- Προμηθεύς**
- εἰ γὰρ μ' ὑπὸ γῆν νέρθεν θ'
Ἄιδου
τοῦ νεκροδέγμονος εἰς ἀπέρατον
Τάρταρον ἦκεν,
- 155 δεσμοῖς ἀλύτοις ἀγρίως πελάσας,
ὡς μήτε θεὸς μήτε τις ἄλλος
τοῖσδ' ἐπεγήθει.
νῦν δ' αἰθέριον κίνυγμ' ὁ τάλας
- αφήνοντας τῆ συστολή
εχίμησα ανυπόδετη με το ἄρμα
φτερωτό.
- Προμηθεύς**
- Οἰμένανε, οἰμέ!
Τῆς πολυτέκνης κόρες Τηθύας
καὶ που σ' ὅλη τῆ γῆ περιτρόγυρα
με τ' ἀκοίμητο ῥέμα του στρέφεται
- του πατέρα Ὠκεανοῦ θυγατέρες,
με τι δέσιμο ἰδεῖτε, κοιτάξετε,
καρφωμένος σε τούτης τῆς
φάραγγας
τα ψηλά τα γκρεμνά,
- φρουρά ἀζήλευτη θενά φυλάξω!
- Χορός**
- Τα βλέπω, Προμηθεά, κὶ εμπρὸς στα
μάτια μου ἔτσι ἀπλώθηκε
- μια καταχνιά θολή, γιομάτῃ
με δάκρυα, που εἶδα πως σ' αὐτὸν
ἀπάνω τον ξερόβραχο
ξεραίνεται το σῶμα σου
σφιχταλυσσοπερίπλεχτο
μες σε πεδούκλια ἀτσάλινα, π'
ἀλύπητα το φτεῖρουνε.
Γιατί καινούργιοι κυβερνοῦν
θεοὶ το δοιάκι τ' ουρανοῦ·
κὶ ὁ Δίας που εξουσιάζει τῶρα
δυνατά,
- με νέους νόμους τους παλιούς
αντικατάστησε θεσμούς,
κὶ ὅσες δυνάμεις ἦταν πρὶν, τῶρα
ποδοπατά.
- Προμηθεύς**
- Μα εἶθε κάτω ἀπ' τῆ γῆ, καὶ πιο
κάτω
κὶ ἀπ' τον Ἄδην ἀκόμη τον ἀραχλο
στον ἀπέραντο Τάρταρο μ' ἔστελνε
- σκληρά μ' ἀλυτα σίδερα ζώνοντας,
για νὰ μὴν ἐγελοῦσαν τουλάχιστο
ἢ θεὸς ἢ ὅποιος ἄλλος στα πάθη
μου.

ἐχθροῖς ἐπίχαρτα πέπονθα.

Χορός

- 160 τίς ὧδε τλησικάρδιος
θεῶν, ὅτῳ τάδ' ἐπιχαρῆ;
τίς οὐ ξυνασχαλᾷ κακοῖς
τεοῖσι, δίχα γε Διός; ὁ δ'
ἐπικότως ἀεὶ
θέμενος ἄγναμπτον νόον
- 165 δάμναται Οὐρανίαν
γένναν, οὐδὲ λήξει, πρὶν ἂν ἡ
κορέση κέαρ ἢ παλάμη τινὶ
τὰν δυσάλωτον ἔλη τις ἀρχάν.

Προμηθεύς

- ἦ μὴν ἔτ' ἐμοῦ, καίπερ
κρατεραῖς
ἐν γυιοπέδαις αἰκίζομένου,
- 170 χρεῖαν ἔξει μακάρων πρύτανις,
δείξει τὸ νέον βούλευμ' ὑφ'
ὄτου
σκῆπτρον τιμάς τ' ἀποσυλᾶται.
καί μ' οὔτι μελιγλώσσοις πειθοῦς
ἐπαιδοῖσιν θέλξει, στερεάς τ'
- 175 οὔποτ' ἀπειλὰς πτήξας τόδ' ἐγὼ
καταμηνύσω,
πρὶν ἂν ἐξ ἀγρίων δεσμῶν
χαλάσῃ
ποινάς τε τίνειν
τῆσδ' αἰκείας ἐθελήσῃ.

Χορός

- 180 σὺ μὲν θρασύς τε καὶ πικραῖς
δύαισιν οὐδὲν ἐπιχαλᾷς,
ἄγαν δ' ἐλευθεροστομεῖς.
ἐμὰς δὲ φρένας ἐρέθισε
διάτορος φόβος·
δέδια δ' ἀμφὶ σαῖς τύχαις,

Ἐνὼ τῶρα σαν ξέφαντο σκιάχτρο
τραβῶ μ' ὅσα να χαίρονται οἱ εχθροί
μου.

Χορός

Ποιος ἔχει ἀπ' τοὺς θεοὺς τόσο
σκληρὴ καρδιά,
που με τα πάθη αὐτὰ σου να γελᾷ;
Τα βάσανα σου ποιος δε συμπονεῖ;
ἔξω ἀπ' το Δία, γιὰτ' αὐτός μ' οργή
παντοτινὴ
καὶ με τη γνώμη του που δεν ἀλλάζει

τη γέννα τ' Ουρανοῦ δαμάζει·
καὶ δε θα σταματήσει πρὶν
ἢ την καρδιά του χορτάσει,
ἢ μ' ὅποιον τρόπο την ἀρχὴ
κανεῖς την ἀπαρτη του ἀρπάσει.

Προμηθεύς

Ὅμως ἐγνοῖα του, κι ἀν σε
σκληρότατα
χεροπέδουκλα ἐγὼ βασανίζομαι,
την ἀνάγκη μου ἀκόμα θα λάβει
τῶν μακάρων ὁ Πρύτανις,
να του πῶ την καινούργια βουλή,
πὼς θα χάσει ἐξουσία καὶ θρόνο.
Μα ὅλες τότε οἱ γητειές οἱ
μελίγλωσσες

της πειθῶς δε θα με ξεπλανέψουνε,
μ' οὐδὲ μπρος σε φοβέρες
ζαρώνοντας
θα του τη φανερώσω, πρὶν τ' ἀδίκῃ
μου ἀφαιρέσει δεσμὰ, καὶ τις παῖδιες
μου
στρέξει αὐτές να πλερώσει

Χορός

Μα εἶσαι καὶ συ θρασύς καὶ στὶς
πικρές σου αὐτές
τη γνώμη δε λυγὰς τὶς συμφορές.
Τη γλώσσα σου καθόλου δεν κρατεῖς
κι ἐμὲ το νου μου ἐρέθισε φόβος
πολὺ βαρὺς,
γιὰτ' μ' αὐτὰ που σου 'τυχᾶν
φοβοῦμαι
καὶ που θα σώσεις, διαλογοῦμαι,

- 185 πᾶ ποτε τῶνδε πόνων
 χρή σε τέρμα κέλ-
 σαντ' ἐσιδεῖν· ἀκίχητα γὰρ ἦθεα
 καὶ κέαρ
 ἀπαράμυθον ἔχει Κρόνου παῖς.
- Προμηθεύς**
 οἶδ' ὅτι τραχὺς καὶ παρ' ἑαυτῷ
- 190 τὸ δίκαιον ἔχων Ζεὺς, ἀλλ'
 ἔμπαρ [οἴω]
 μαλακογνώμων
 ἔσται ποθ', ὅταν ταύτη ραῖσθῆ·
 τὴν δ' ἀτέραμνον στορέεσας
 ὀργὴν
 εἰς ἄρθμὸν ἐμοὶ καὶ φιλότητα
- 195 σπεύδων σπεύδοντί ποθ' ἤξει. μ' ἐμέ πρόθυμο πρόθυμα θα ἴρθαι.
- να βρεις λιμάνι μια φορά
 στα τωρινά βάσανα σου,
 γιατί είναι ασύντυχη η βουλή
 του Δία κι αμάλαχτη η καρδιά του
- Προμηθεύς**
 Ξέρ' ὅτι 'ναι σκληρὸς και στα χέρια
 του
- πως το δίκιο κρατεῖ· μα στοχάζομαι
 θα γενεῖ ἕναν καιρὸ μαλακόγνωμος
 σαν του πέσει η βαριά στο κεφάλι·
 μα μερώνοντας τότε την ἀκαμπτη
 την οργή του σε ἀγάπης
 συνταίριασμα

Α' ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

- Χορός**
- 196 πάντ' ἐκκάλυψον καὶ γέγων' ἡμῖν
 λόγον,
 ποίω λαβῶν σε Ζεὺς ἐπ'
 αἰτιάματι,
 οὕτως ἀτίμως καὶ πικρῶς
 αἰκίζεται·
 δίδαξον ἡμᾶς, εἴ τι μὴ βλάπτει
 λόγῳ.
- Χορός**
 Ὅλα φανέρωσε μας τα, και ιστορήσε
 μας,
 ἐπάνω σε τι φταιξιμο σε βρήκε ο
 Δίας
 κι ἔτσι ἀτίμα κι ἔτσι πικρά σε
 βασανίζει·
 μάθε κι ἐμᾶς - αν δε σου φέρνει
 βλάβη ο λόγος.
- Προμηθεύς**
 ἀλγεινὰ μὲν μοι καὶ λέγειν ἐστὶν
 τάδε,
- 200 ἄλγος δὲ σιγᾶν, πανταχῆ δὲ
 δύσποτμα.
 ἐπεὶ τάχιστ' ἤρξαντο δαίμονες
 χόλου
 στάσις τ' ἐν ἀλλήλοισιν
 ὠροθύνετο,
 οἱ μὲν θέλοντες ἐκβαλεῖν ἔδρας
- Προμηθεύς**
 Και να τα λέω πονῶ, μα πάλι να
 σωπαίνω
- πόνος κι αυτός, κι ἀπὸ παντοῦ κακά
 και μαύρα.
 Ἀμέσως π' ἀρχινήσανε οἱ θεοὶ την
 ἐχθρα
 κι ἐπίασε η ἀμάχη να φουσκώνει
 ἀνάμεσα τους
 κι ἄλλοι ζητούσανε να βγάλουν ἀπ'

- Κρόνον,
ὡς Ζεὺς ἀνάσσοι δῆθεν, οἱ δὲ
τοῦμπαλιν
- 205 σπεύδοντες, ὡς Ζεὺς μήποτ'
ἄρξειεν θεῶν,
ἐνταῦθ' ἐγὼ τὰ λῶστα βουλευῶν
πιθεῖν
Τιτᾶνας, Οὐρανοῦ τε καὶ Χθονὸς
τέκνα,
οὐκ ἠδυνήθην. αἰμύλας δὲ
μηχανὰς
ἀτιμάσαντες καρτεροῖς
φρονήμασιν
- 210 ᾧοντ' ἀμοχθεὶ πρὸς βίαν τε
δεσπόσειν·
ἐμοὶ δὲ μήτηρ οὐχ ἄπαξ μόνον
Θέμις,
καὶ Γαῖα, πολλῶν ὀνομάτων
μορφή μία,
τὸ μέλλον κραίνοιτο
προυτεθεσπίζει,
ὡς οὐ κατ' ἰσχύιν οὐδὲ πρὸς τὸ
καρτερόν
- 215 χρεῖη, δόλω δὲ τοὺς ὑπερσχόντας
κρατεῖν.
τοιαῦτ' ἐμοῦ λόγοισιν
ἐξηγουμένου
οὐκ ἠξίωσαν οὐδὲ προσβλέψαι τὸ
πᾶν.
κράτιστα δὴ μοι τῶν παρεστώτων
τότε
ἐφαίνετ' εἶναι προσλαβόντα
μητέρα
- 220 ἐκόνθ' ἐκόντι Ζηνὶ
συμπαρστατεῖν.
ἐμαῖς δὲ βουλαῖς Ταρτάρου
μελαμβαθῆς
κευθμῶν καλύπτει τὸν παλαιγενῆ
Κρόνον
αὐτοῖσι συμμάχοισι. τοιάδ' ἐξ
ἐμοῦ
ὁ τῶν θεῶν τύραννος
ὠφελημένος
- το θρόνο
τον Κρόνο και να πάρει ο Δίας την
εξουσία,
κι ἄλλοι το ἐνάντιο προσπαθοῦσαν,
να μη γίνει
ποτέ του ο Δίας βασιλιάς - ἐγὼ
ζητώντας
το συμφερότερο να πείσω τους
Τιτάνες,
τους γιους της γης και τ' Ουρανοῦ,
δεν μπόρεσα ὁμως·
γιατί καταφρονώντας τους γλυκοῦς
τους τρόπους,
στου λογισμοῦ τους την αποκοτιά,
εθαρρούσαν
ἀκοπα με τη δύναμη τους να
νικήσουν.
Μα ἐμένα μου 'χε η μάνα μου Θέμις
και Γαῖα
(με τα πολλά της μια μορφή τα
ονόματα της)
ὄχι μονάχα μια φορά το
προφητέψει,
πως τίποτα δεν εἶναι με τη βία να
γίνει,
μα με το δόλο ὅποιοι μπορέσουν θα
νικήσουν.
Κι ὅταν ἐγὼ τους τα 'λεγα και τα
ἐξηγούσα
οὔτε να στρέψουν να με δουν
καταδεχτήκαν.
Το πιο καλὸ λοιπὸν που 'χα να κάμω
τότε,
ἦταν να πάω με τη μητέρα και στο
Δία
πρόθυμο πρόθυμος κι ἐγὼ να
παραστῆξω.
Κι εἶναι δικιά μου συμβουλή που του
Ταρτάρου
ο βαθυσκότεινος κρυψώνας τον
σκεπάζει
τον παμπάλαιο Κρόνο με τους
σύμμαχους του.
Κι ὁμως ἐνὼ τέτοια καλὰ εἶδε ἀπὸ
μένα

- 225 κακαῖσι ποιναῖς ταῖσδ' ἔξημείψατο.
 ἔνεστι γάρ πως τοῦτο τῆ
 τυραννίδι
 νόσημα, τοῖς φίλοισι μὴ
 πεποιθέναι.
 ὃ δ' οὔν ἐρωτᾷτ', αἰτίαν καθ'
 ἦντινα
 αἰκίζεταί με, τοῦτο δὴ σαφηνιώ.
- 230 ὅπως τάχιστα τὸν πατρῶον ἐς
 θρόνον
 καθέζετ', εὐθύς δαίμοσιν νέμει
 γέρα
 ἄλλοισιν ἄλλα καὶ διεστοιχίζετο
 ἀρχήν· βροτῶν δὲ τῶν
 ταλαιπώρων λόγον
 οὐκ ἔσχεν οὐδέν', ἀλλ' αἰστώσας
 γένος
- 235 τὸ πᾶν ἔχρηζεν ἄλλο φιτῦσαι
 νέον.
 καὶ τοῖσιν οὐδεὶς ἀντέβαινε πλήν
 ἔμοῦ.
 ἐγὼ δ' ἐτόλμησ'· ἐξελυσάμην
 βροτούς
 τὸ μὴ διαρραισθέντας εἰς Ἄιδου
 μολεῖν.
 τῷ τοι τοιαῖσδε πημοναῖσι
 κάμπτομαι,
- 240 πάσχειν μὲν ἀλγειναῖσιν,
 οἰκτραῖσιν δ' ἰδεῖν·
 θνητούς δ' ἐν οἴκτῳ προθέμενος,
 τούτου τυχεῖν
 οὐκ ἠξιώθην αὐτός, ἀλλὰ νηλεῶς
 ᾧδ' ἐρρύθμισμαι, Ζηνὶ δυσκλεῆς
 θέα.
- ο ἄρχοντας των θεών, μ' εξόφλησε
 με τούτη
 την κακιά πλερωμή, γιατί κατάρα το
 'χει
 ο τύραννος να μην πιστεύεται σε
 φίλους.
 Και τώρα αυτό που με ρωτάτε, για
 ποια αιτία
 έτσι άτιμα μου φέρνεται, θα σας
 'ξηγήσω.
- Ευτύς που κάθισε στον πατρικό του
 θρόνο
 κι αμέσως στους θεούς τιμές να
 ορίζει αρχίζει
 άλλες και στον καθένα και να τους
 μοιράζει
 με τάξη την αρχή, χωρίς όμως
 καθόλου
 για τους ανθρώπους να γνοιαστεί,
 μα είχε στο νου του
- να τους 'ξοντώσει ολότελα κι άλλους
 να σπείρει.
 Σ' αυτά δε βρέθηκε κανείς ν'
 αντιμιλήσει,
 μα εγώ μονάχα ετόλμησα, και τους
 ανθρώπους
 έσωσα να μην κατεβούν στον Άδη
 στάχτη.
 Γι' αυτό με τέτοιες συμφορές
 καταπονιούμαι,
- αβάσταγες να τις τραβώ κι άθλιες να
 βλέπεις.
 Κι ενώ όλη τη συμπόνια μου για
 τους ανθρώπους
 έδειξα εγώ, δεν τ' αξιώθηκα να
 λάχω
 κι ο ίδιος την όμοια, μα έτσι μ' έχουν
 διορθώσει
 σκληρά - που ντρόπιασμα άτιμο του
 Δία να στέκω.

Χορός

- 245 σιδηρόφρων τε κάκ πέτρας
 εἰργασμένος
 ὅστις, Προμηθεῦ, σοῖσιν οὐ

Χορός

- Ατσάλι έχει καρδιά κι από πέτρα
 πλασμένος
 όποιος στα πάθια τα δικά σου

συνασχαλᾷ
μόχθοις· ἐγὼ γὰρ οὐτ' ἂν εἰσιδεῖν
τάδε
ἔχρηζον εἰσιδοῦσά τ' ἠλγύνθην
κέαρ.

Προμηθεύς

καὶ μὴν φίλοις <γ' > ἐλεινὸς
εἰσορᾷν ἐγώ.

Χορός

μή πού τι προύβης τῶνδε καὶ
περαιτέρω;

Προμηθεύς

250 θνητούς γ' ἔπαυσα μὴ
προδέρκεσθαι μόρον.

Χορός

τὸ ποῖον εὐρῶν τῆσδε φάρμακον
νόσου;

Προμηθεύς

τυφλὰς ἐν αὐτοῖς ἐλπίδας
κατώκισα.

Χορός

μέγ' ὠφέλημα τοῦτ' ἔδωρήσω
βροτοῖς.

Προμηθεύς

πρὸς τοῖσδε μέντοι πῦρ ἐγὼ σφιν
ᾤπασα.

Χορός

255 καὶ νῦν φλογωπὸν πῦρ ἔχουσ'
ἐφήμεροι;

Προμηθεά,
δε συμπονά· μα ἐγὼ δε χρειαζόμενον
οὔτε
να τα 'βλεπα, καὶ ράγισε ἡ καρδιά
που τα εἶδα.

Προμηθεάς

Αλήθεια, ἐλεινὸς οἱ φίλοι να με
βλέπουν.

Χορός

Μα πε μου, μὴν προχώρησες πιο
πέρ' ἀκόμα;

Προμηθεάς

Τους ἔπαυσα στα μάτια εμπρὸς να
'χουν το χάρο.

Χορός

Ποιο γιατρικό για την αρρώστια αὐτή
τους βρήκες;

Προμηθεάς

Τυφλές ἐλπίδες θρόνιασα μες στην
καρδιά τους.

Χορός

Μεγάλο αὐτὸ στον ἄνθρωπο χάρισες
κέρδος.

Προμηθεάς

Μα ἐξω ἀπ' αὐτὰ καὶ τὴ φωτιά του
'ᾶωσ' ἀκόμα.

Χορός

Κι ἔχουν τὴ λαμπερή φωτιά οἱ
λιγόζωοι τώρα;

Προμηθεύς

ἀφ' οὗ γε πολλὰς ἐκμαθήσονται
τέχνας.

Χορός

τοιῖσδε δὴ σε Ζεὺς ἐπ'
αἰτιάμασιν--

Προμηθεύς

αἰκίζεταιί τε κούδαμῃ χαλᾶ κακῶν.

Χορός

οὐδ' ἔστιν ἄθλου τέρμα σοι
προκείμενον;

Προμηθεύς

260 οὐκ ἄλλο γ' οὐδέν, πλὴν ὅταν
κείνῳ δοκῇ.

Χορός

δόξει δὲ πῶς; τίς ἐλπίς; οὐχ ὀρθῶς
ὅτι
ἤμαρτες; ὡς δ' ἤμαρτες οὐτ' ἐμοὶ
λέγειν
καθ' ἡδονὴν σοί τ' ἄλγος. ἀλλὰ
ταῦτα μὲν
μεθῶμεν, ἄθλου δ' ἔκλυσιν ζητεῖ
τινά.

Προμηθεύς

265 ἐλαφρὸν ὅστις πημάτων ἕξω
πόδα
ἔχει παραινεῖν νουθετεῖν τε τὸν
κακῶς
πράσσοντ'· ἐγὼ δὲ ταῦθ' ἅπαντ'
ἠπιστάμην.
ἐκὼν ἐκὼν ἤμαρτον, οὐκ
ἀρνήσομαι·

Προμηθεύς

Ὅπου πολλές μ' αὐτὴ θα διδαχτοῦνε
τέχνες.

Χορός

Λοιπὸν γιὰ τέτοιες αφορμές καὶ σένα
ὁ Δίας -

Προμηθεύς

Ἄγρια παιδεύει, κι οὐτε λέει γιὰ νὰ
λουφάξει.

Χορός

Κι εμπρὸς σου τέλος τῶν βασάνων
σου δε βλέπεις;

Προμηθεύς

Ἄλλο κανένα, ἐκτὸς ὅταν αὐτὸς τὸ
κρίνει.

Χορός

Πῶς θὰ τὸ κρίνει; καὶ τι ἐλπίζεις; δὲν
τὸ βλέπεις
πὼς ἐφταιξες; κι ὅτι ἐφταιξες, οὐτε
σε μένα
καρδιά μου κάνει νὰ τὸ λέγω, καὶ
σου δίνει
πόνο καὶ σένα· μ' ας ἀφήσαμε αὐτὰ
τώρα
κι ἔλα, κοίτα νὰ βρεῖς τρόπο γιὰ νὰ
γλιτώσεις.

Προμηθεύς

Εὐκόλο εἶναι γιὰ κείνον που 'χει ὄξω
τὸ πόδι
ἀπ' τὰ δεινὰ, νὰ δίνει συμβουλές κι
ορμήνεις
στο δυστυχὴ· μα ἐγὼ τὰ γνῶριζα
ὅλα τούτα·
'Ἦθελα κι ἐφταιξα - ἤθελα! καὶ δὲν τ'
ἀρنيούμαι·

θνητοῖς ἀρήγων αὐτὸς ἠύρομην
πόνους.

για να βοηθήσω τους θνητούς,
βρήκα εγώ πόνους

270 οὐ μὴν τι ποινάϊς γ' ὥόμην
τοίαισί με
κατισχανεῖσθαι πρὸς πέτραις
πεδαρσίοις,
τυχόντ' ἐρήμου τοῦδ' ἀγείτονος
πάγου.
καί μοι τὰ μὲν παρόντα μὴ
δύρεσθ' ἄχη,
πέδοι δὲ βᾶσαι τὰς
προσερπούσας τύχας

και πάθια· μα δεν το 'λπιζα με
τέτοιες παιδείες
πάνω σε γκρίφια ουρανοκρέμαστα
να λιώσω
του ἔρημου αυτού κι απόκοσμου
που 'λαχα βράχου.
Μα ἔτσι τα τωρινά μη μου θρηνεῖτε
πάθη
κι ελάτε κάτω εδῶ ν' ακούσετε την
τύχη

275 ἀκούσαθ', ὡς μάθητε διὰ τέλους
τὸ πᾶν.
πίθεσθέ μοι πίθεσθε,
συμπονήσατε
τῷ νῦν μογοῦντι. ταῦτά τοι
πλανωμένη
πρὸς ἄλλοτ' ἄλλον πημονή
προσιζάνει.

που με προσμένει κι ὅλα μάθετε ως
το τέλος.
Μη μου αρνηθεῖτε ὅ,τι ζητώ κι
ελεηθεῖτε
έναν που πάσχει· η συμφορά ὅμοια
γυρνώντας
πότε στον ένα κάθεσαι, πότε στον
ἄλλο.

Χορός

οὐκ ἀκούσαις ἐπεθώυξας

280 τοῦτο, Προμηθεῦ.
καὶ νῦν ἐλαφρῷ ποδὶ
κραιπνόσυτον
θαῖκον προλιποῦσ', αἰθέρα θ'
ἀγνὸν
πόρον οἰωνῶν, ὀκριοέσση
χθονὶ τῆδε πελῶ, τοὺς σοὺς δὲ
πόνους

Χορός

Με τη γνώμη μας ἦταν το κάλεσμα,

Προμηθέα, που μας ἔκαμες·
και με πόδι ελαφρὸ τῶρ' αφήνοντας
το γοργόδρομο θρόνο μας
και τον πάναγνο αἰθέρα, το πέραμα
των πουλιῶν, στην ἀπόκρημνη
θα πεζέψω αὐτὴ γης, για ν' ακούσω

285 χρήζω διὰ παντὸς ἀκοῦσαι.

πέρα ως πέρα τους πόνους σου.

Ὠκεανός

ἦκω δολιχῆς τέρμα κελεύθου
διαμειψάμενος πρὸς σέ,
Προμηθεῦ,
τὸν περυγωγῆ τόνδ' οἰωνὸν
γνώμη στομίων ἄτερ εὐθύνων·

Ὠκεανός

Μακρινὴ πῆρα στράτα και ξάκρισα
και σε σένα εδῶ ἔφτασα,
Προμηθέα, κυβερνώντας με νόημα
και χωρίς χαλινάρια

290 ταῖς σαῖς δὲ τύχαις, ἴσθι,
συναλγῶ.
τὸ τε γάρ με, δοκῶ, συγγενές

το γοργόφτερο τούτο πετούμενο.
Γνώριζε το, συμπάσχω στα πάθη
σου,

οὕτως
ἔσαναγκάζει,
χωρίς τε γένους οὐκ ἔστιν ὄτω
μείζονα μοῖραν νείμαιμ' ἢ σοί.

- 295 γνώση δὲ τάδ' ὡς ἔτυμ', οὐδὲ
μάτην
χαριτογλωσσεῖν ἔνι μοι· φέρε γὰρ
σήμαιν' ὅ τι χρή σοι
συμπράσσειν·
οὐ γάρ ποτ' ἔρεῖς ὡς Ὠκεανοῦ
φίλος ἐστὶ βεβαιότερός σοι.

Προμηθεύς

- 300 ἔα· τί χρῆμα λεύσσω; καὶ σὺ δὴ
πόνων ἐμῶν
ἦκεις ἐπόπτης; πῶς ἐτόλμησας,
λιπῶν
ἐπώνυμόν τε ῥεῦμα καὶ
πετρηρεφῆ
αὐτόκτιτ' ἄντρα, τὴν
σιδηρομήτορα
ἐλθεῖν ἐς αἶαν; ἦ θεωρήσων
τύχας
- 305 ἐμὰς ἀφίξαι καὶ συνασχαλῶν
κακοῖς;
δέρκου θέαμα, τόνδε τὸν Διὸς
φίλον,
τὸν συγκαταστήσαντα τὴν
τυραννίδα,
οἷαις ὑπ' αὐτοῦ πημοναῖσι
κάμπτομαι.

Ὠκεανός

- ὀρῶ, Προμηθεῦ, καὶ παραινέσαι
γέ σοι
- 310 θέλω τὰ λῶστα, καίπερ ὄντι
ποικίλω.
γίγνωσκε σαυτὸν καὶ μεθάρμοσαι
τρόπους
νέους· νέος γὰρ καὶ τύραννος ἐν
θεοῖς.
εἰ δ' ὣδε τραχεῖς καὶ
τεθηγμένους λόγους
ρίψεις, τάχ' ἄν σου καὶ μακρὰν

γιατὶ βέβαια πρῶτα ἡ συγγένεια
μ' αναγκάζει, μα κι ἐξῶ ἀπ' αὐτὴ
κανέν' ἄλλο σε μοῖρα καλύτερη
ἀπὸ σε δε θα βάλω.

Θα το δεις καὶ μονάχος σου, μάταια
πως δεν το 'χω να λέω γλυκόλογα·
κι ἔλα, πε μου, τι πρέπει να κάνομε,
γιατὶ φίλο πως ἔχεις ποτέ δε θα πεις
ἀπὸ μένα πιο βέβαιο, τον Ὠκεανό.

Προμηθεάς

Α! τι 'ναι τούτο; καὶ λοιπὸν καὶ συ
ἔχεις ἐρθεῖ
τα πάθη μου να δεις; πῶς τόλμησες
ν' ἀφήσεις
τ' ομώνυμο σου ῥέμα καὶ τα θολωτά
σου
τ' ἀτόφια σπήλια, στη σιδερομάνα
ετούτη
για να 'ρθεις γη; κι ἔφτασες για να
δεις ἀλήθεια

τα πάθη καὶ τη μοῖρα μου να
συμπονέσεις;
Να, βλέπε φρίκη! αὐτὸν του Δία το
φίλο, που εἶχε
μαζὶ ενεργήσει ν' ανεβεί στην
ἐξουσία,
με τι τρόπο παιδεύομαι τῶρ' ἀπ' τον
ἴδιο.

Ὠκεανός

Τα βλέπω, ναι, καὶ θέλω, ἀν καὶ
γνωρίζω πόσον

εἶσαι σοφός, μια καλὴ γνώμη να σου
δώσω·
Τον εαυτὸ σου γνώρισε κι ἄλλαξε
τρόπους
σύμφωνους με τους νέους καιρούς,
αφοῦ καὶ νέος
ἀρχοντας μέσα στους θεοὺς ὀρίζει
τῶρα.
Μ' ἀν θέλεις ἔτσι ἀπόκοτα καὶ τραχιά

- άνωτέρω
- λόγια
να ρίχτεις, όσο κι αν ψηλά θρονιάζει
ο Δίας,
- 315 θακῶν κλύοι Ζεύς, ὥστε σοι τὸν
νῦν ὄχλον
παρόντα μόχθων παιδιὰν εἶναι
δοκεῖν.
ἀλλ', ὦ ταλαίπωρ', ἃς ἔχεις
ὀργὰς ἄφες,
ζήτει δὲ τῶνδε πημάτων
ἀπαλλαγάς.
ἀρχαῖ' ἴσως σοι φαίνομαι λέγειν
τάδε·
- 320 τοιαῦτα μέντοι τῆς ἄγαν
ὑψηγόρου
γλώσσης, Προμηθεῦ, τάπιχειρα
γίγνεται.
σὺ δ' οὐδέπω ταπεινὸς οὐδ'
εἴκεις κακοῖς,
πρὸς τοῖς παροῦσι δ' ἄλλα
προσλαβεῖν θέλεις.
οὔκουν ἔμοιγε χρώμενος
διδασκάλῳ
- 325 πρὸς κέντρα κῶλον ἐκτενεῖς,
ὀρῶν ὅτι
τραχὺς μόναρχος οὐδ'
ὑπεύθυνος κρατεῖ.
καὶ νῦν ἐγὼ μὲν εἶμι καὶ
πειράσομαι
ἐὰν δύνωμαι τῶνδ' ἐκλιῦσαι
πόνων.
σὺ δ' ἠσύχαζε μηδ' ἄγαν
λαβροστόμει.
- 330 ἢ οὐκ οἶσθ' ἀκριβῶς ὦν
περισσόφρων ὅτι
γλώσση ματαία ζημία
προστρίβεται;
- πάντα θα σ' ἀκουγε, ὥστε αὐτὰ που
ἀπ' την οργή του
τώρα τραβάς, να φαίνονται παιχνίδι,
αλήθεια.
Μ' ἀφησε πια, ταλαίπωρε, τη γνώμη
που 'χεις
και κοίτ' απ' τα δεινά σου αὐτὰ πὼς
να γλιτώσεις.
Ἴσως παλαιϊκὰ σου φαίνονται ὅσα
λέγω,
- ὁμως, να, και τα ἐπίχειρα ποια 'ναι
της γλώσσας,
που τα πολὺ περήφανα τα λόγια
ξέρει.
Και συ ποτέ σου ταπεινός, ουδέ
λυγίζεις
στις συμφορές, μα ζητάς κι ἄλλες να
προσθέσεις
στις τωρινές· μ' αν θ' ἀκουγες τις
συμβουλές μου,
- στα κέντρα δε θα λάχτιζες, αφοῦ το
βλέπεις
πως εἶν' τραχὺς και ανεύθυνος ο
νέος μονάρχης.
Τώρα πηγαίνω ἐγὼ και θα κοιτάξω
αν εἶναι τρόπος
ἀπ' τα δεινά σου αὐτὰ να σε
γλιτώσω.
Μα ησύχαζε και τα πολλὰ τα λόγια
ας λείπουν.
- Ἢ δεν το ξέρεις, μ' ὅλη τη σοφία την
τόση,
πως γλώσσα αστόχαστη ζημιά δική
της φέρνει;

Προμηθεύς

ζηλῶ σ' ὀθούνεκ' ἐκτὸς αἰτίας
κυρεῖς
τούτων μετασχεῖν καὶ
τετολημκῶς ἐμοί.
καὶ νῦν ἔασον μηδέ σοι

Προμηθεάς

Σε ζηλεύω που βρίσκεσαι ἔξω ἀπὸ
αἰτία,
μόλο που τόλμησες να λάβεις σ' ὅλα
μέρος.
Μ' ἀφησ' με τώρα κι ἐγνοια σου ἀπὸ

μελησάτω.

- 335 πάντως γὰρ οὐ πείσεις νιν· οὐ
γὰρ εὐπιθής.
πάπταινε δ' αὐτὸς μή τι
πημανθῆς ὁδῶ.

Ὠκεανός

πολλῶ γ' ἀμείνων τοὺς πέλας
φρενοῦν ἔφους
ἢ σαυτὸν· ἔργω κού λόγω
τεκμαίρομαι.

- 340 ὀρμώμενον δὲ μηδαμῶς
ἀντισπάσης.
αὐχῶ γὰρ αὐχῶ τήνδε δωρεάν
ἐμοὶ
δώσειν Δί', ὥστε τῶνδ' ἐσ'
ἐκλύσαι πόνων.

Προμηθεύς

τὰ μὲν σ' ἐπαινῶ κούδαμῃ λήξω
ποτέ·

- 343β προθυμίας γὰρ οὐδὲν ἐλλείπεις.
ἀτὰρ
μηδὲν πόνει. μάτην γὰρ οὐδὲν
ώφελῶν
- 345 ἐμοὶ πονήσεις, εἴ τι καὶ πονεῖν
θέλεις.
ἀλλ' ἠσύχαζε σαυτὸν ἐκποδῶν
ἔχων·
ἐγὼ γὰρ οὐκ, εἰ δυστυχῶ, τοῦδ'
εἵνεκα
θέλοισ' ἂν ὡς πλείστοισι πημονὰς
τυχεῖν.
οὐ δῆτ' ἐπεὶ με καὶ κασιγνήτου
τύχαι
- 350 τεύρουσ' Ἄτλαντος, ὃς πρὸς
ἐσπέριους τόπους
ἔστηκε κίον' οὐρανοῦ τε καὶ
χθονὸς

μένα· εκείνου
τη γνώμη βέβαια δε γυρνάς, γιατί
δεν ἔχει

εύκολο τόσο αὐτὶ· μόν' κοίταξε μην
πάθεις
κι ο ἴδιος τίποτε κακό απ' αὐτὸ
δρόμο.

Ὠκεανός

Εἶσαι, καθὼς φως φανερό μου τ'
αποδείχνεις,
ἄλλους πολὺ ἀξιότερους σοφοὺς να
κάνεις

παρὰ τον εαυτὸ σου· μα μη μου
αντικόβεις
το δρόμο που ξεκίνησα, γιατί το
λέω
και το καυχιοῦμαι, πως αὐτὸ το
δώρο ἐμένα
θα κάμει ο Δίας κι απ' τα δεσμά θενά
σε λύσει.

Προμηθεάς

Χάρη σου το χρωστώ και δε θα την
ξεχάσω

ὄλη την τόση προθυμία που
δείχνεις· ὅμως
μην κοπιάζεις, γιατί ἀνώφελα θα
πάνε

για μένα οἱ κόποι σου, αν σκοπὸ το
'χεις κι ἀλήθεια·
Κάθου ἠσυχος λοιπὸν κι ἐξω απ'
αὐτὰ τραβήξου,
γιατί, αν ἐμένα ὦρα κακιά με ἤβρε,
ποτέ μου
δε θα 'θελα 'ξαιτίας μου να πάθουν
κι ἄλλοι.
'Όχι· με φτάνει κι ὅσο τ' ἀδελφοῦ
μου η μοίρα

του Ἄτλαντα με πονεῖ, που στους
Εσπέριους τόπους
στέκει στηρίζοντας στους ὠμούς την
κολόνα

- ᾧμοις ἐρείδων, ἄχθος οὐκ
εὐάγκαλον.
τὸν γηγενῆ τε Κιλικίων οἰκήτορα
ἄντρων ἰδὼν ᾤκτιρα, δάιον τέρας
- 355 ἑκατογκάρανον πρὸς βίαν
χειρούμενον
Τυφῶνα θεοῦρον· πᾶσιν [ὄς]
ἀντέστη θεοῖς,
σμερδναῖσι γαμφηλαῖσι συρίζων
φόβον·
ἔξ ὀμμάτων δ' ἤστραπτε
γοργωπὸν σέλας,
ὡς τὴν Διὸς τυραννίδ' ἐκπέρσων
βία·
- 360 ἀλλ' ἦλθεν αὐτῷ Ζηνὸς ἄγρυπνον
βέλος,
καταιβάτης κεραυνὸς ἐκπνέων
φλόγα,
ὃς αὐτὸν ἐξέπληξε τῶν
ὑψηγόρων
κομπασμάτων. φρένας γὰρ εἰς
αὐτὰς τυπεῖς
ἐφεψαλώθη κάξεβροντήθη
σθένος.
- 365 καὶ νῦν ἀχρεῖον καὶ παράορον
δέμας
κεῖται στενωποῦ πλησίον
θαλασσίου
ἰπούμενος ρίζαισιν Αἰτναίαις ὑπο·
κορυφαῖς δ' ἐν ἄκραις ἤμενος
μυδροκτυπεῖ
Ἕφαιστος· ἔνθεν ἐκραγήσονται
ποτε
- 370 ποταμοὶ πυρὸς δάπτοντες ἀγρίαις
γνάθοις
τῆς καλλικάρπου Σικελίας
λευροῦς γύας·
τοιόνδε Τυφῶς ἐξαναζέσει χόλον
θερμοῖς ἀπλάτου βέλεσι
πυρπνόου ζάλης,
- τ' ουρανοῦ καὶ τῆς γῆς -
κακοβάσταγο βάρος.
Κι ἀκόμα εἶδα καὶ πόνεσα τῆς Γαίας
τὸ θρέμμα
πὺ που 'χε μονιά του τις σπηλιές τῆς
Κιλικίας,
το γαῦρο μ' ἑκατὸ κεφάλια τὸν
Τυφῶνα,
τέρας φριχτό, νὰ τὸν δαμάζει ἡ βία·
κι εἶχε
κεφάλι σ' ὅλους τοὺς θεοὺς σηκῶσει
ἐνάντια,
σφυρίζοντας με τ' ἀγρία τοῦ σαγόνια
τρόμο
κι ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ ἀστραφτε
γοργόνειες φλόγες,
πὺ που 'θελ' ἀπὸ τὸ θρόνο τοῦ το Δία
νὰ ρίξει·
- μα ἦρθεν ἐπάνω τοῦ ἀγρυπνο τοῦ
Δία τὸ βέλος
ὁ κατεβάτης κεραυνός, φωτιά καὶ
λάβρα,
πὺ ἀπὸ τῆς μεγαλόστομες τῆς
κομποφάνειες
τὸν τράνταξε κι ἴσα στὸ ψυχικὸ
βαρώντας
στάχτη θρύψαλα βρόντησε τὴ
δύναμη τοῦ.
- Καὶ τώρα ἀνώφελο κορμὶ
παραριγμένο
κοντὰ σ' ἓνα τῆς θάλασσης στενὸ
θαμμένος
κάτω ἀπ' τὸ βᾶρος κείτεται βαθιά
τῆς Αἰτνας
καὶ στῆς κορφές τῆς κάθεται
σφυροκοπώντας
ὁ Ἕφαιστος μύδρους, πὺ ἀπὸ κει
φωτιάς μια μέρα
- θα ξεχυθοῦνε ποταμοί, μ' ἀγριεὶς
σαγόνες
τῆς Σικελίας σπαράζοντας τοὺς
πλούσιους κάμπους·
τέτοιο ὁ Τυφῶνας μάνισμα θενὰ
ξεβράσει
μὲ καυτὰ ρέματα ἀσμιχτῆς πύρινης

καίπερ κεραυνῶ Ζηνὸς
ἠνθρακωμένος.

- 375 σὺ δ' οὐκ ἄπειρος, οὐδ' ἐμοῦ
διδασκάλου
χρήζεις· σεαυτὸν σῶζ' ὅπως
ἐπίστασαι·
ἐγὼ δὲ τὴν παροῦσαν ἀντλήσω
τύχην,
ἔστ' ἂν Διὸς φρόνημα λωφήσῃ
χόλου.

Ὠκεανός

οὔκουν, Προμηθεῦ, τοῦτο
γιγνώσκεις, ὅτι

- 380 ὀργῆς νοσοῦσης εἰσὶν ἰατροὶ
λόγοι;

Προμηθεύς

ἐάν τις ἐν καιρῷ γε μαλθάσῃ
κέαρ
καὶ μὴ σφριγῶντα θυμὸν ἰσχναίνῃ
βία.

Ὠκεανός

ἐν τῷ προθυμεῖσθαι δὲ καὶ
τολμᾶν τίνα
ὀρᾶς ἐνοῦσαν ζημίαν; δίδασκέ
με.

Προμηθεύς

- 385 μόχθον περισσὸν κουφόνουν τ'
εὐηθίαν.

Ὠκεανός

ἔα με τῆδε τῆ νόσω νοσεῖν, ἐπεὶ
κέρδιστον εὖ φρονοῦντα μὴ
φρονεῖν δοκεῖν.

μπόρας,
ἀν κι ἀπ' τοῦ Δία τὸν κεραυνὸ
καρβουνωμένος.

Μα ἐσύ ἔχεις κρίση κι ἀπὸ με δὲν
περιμένεις
να σε διδάξω· ὅπως μπορεῖς να
σωθεῖς κοίτα·
κι ἐγὼ τὴ μοῖρα αὐτὴ που με ἤβρε
θα υποφέρω
ὥσπου ἡ οργὴ μες στὴν καρδιά του
Δία να πέσει.

Ὠκεανός

Μα δὲν το ξέρεις, Προμηθέα, κι
αυτό: πὼς εἶναι

γιατρός τα λόγια πάνω στὴς οργῆς
τὴ βράση;

Προμηθεύς

Ὅταν στὴν ὥρα τὴν πληγὴ κανεῖς
μαλάζει
κι ὄχι να τὴ ζουλά σκληρὰ στο
φόρμισμά της.

Ὠκεανός

Κι ὅταν ἓνας τολμὰ το ζήλο του να
δείξει,
ποια ζημιὰ βλέπεις; μάθε μου και με
να ξέρω.

Προμηθεύς

Περιπτώ βλέπω κόπο κι ἀμυαλὴ
ελαφρότη.

Ὠκεανός

Ἄφησ' με στὴν ἀρρώστια αὐτὴ, γιατί
'ναὶ κέρδος
σωστά να κρίνεις κι ἄλλος γι' ἀμυαλο
να σ' ἔχει.

Προμηθεύς

έμὸν δοκήσει τάμπλάκημ' εἶναι
τόδε.

Ὠκεανός

σαφῶς μ' ἔς οἶκον σὸς λόγος
στέλλει πάλιν.

Προμηθεύς

390 μὴ γάρ σε θρῆνος οὐμὸς εἰς
ἔχθραν βάλη.

Ὠκεανός

ἦ τῷ νέον θακοῦντι παγκρατεῖς
ἔδρας;

Προμηθεύς

τούτου φυλάσσου μὴ ποτ'
ἀχθεσθῆ κέαρ.

Ὠκεανός

ἦ σή, Προμηθεῦ, συμφορὰ
διδάσκαλος.

Προμηθεύς

στέλλου, κομίζου, σῶζε τὸν
παρόντα νοῦν.

395 **Ὠκεανός**

ὀρμωμένω μοι τόνδ' ἐθώυξας
λόγον.
λευρὸν γὰρ οἶμον αἰθέρος ψαίρει
περοῖς
τετρασκελῆς οἰωνός· ἄσμενος δέ
τᾶν
σταθμοῖς ἐν οἰκείοισι κάμψειεν
γόνυ.

Προμηθεύς

Δικό μου θα φανεί το αμάρτημα
αυτό να είναι.

Ὠκεανός

Βλέπω, με στέλνει ο λόγος σου από
κείθε πού 'ρθα.

Προμηθεύς

Μην τύχει κι η συμπόνια μου σ'
ἔχθρα σε ρίξει.

Ὠκεανός

Τάχα του παντοδύναμου του νέου
κυρίου;

Προμηθεύς

Αυτόν φυλάγου, μήπως σου οργιστεί
ποτέ του.

Ὠκεανός

Δάσκαλο τη δική σου συμφορὰ θενά
'χω.

Προμηθεύς

Πήγαινε, τράβα· φύλαγε τη γνώση
που 'χεις.

Ὠκεανός

Με βρίσκει ο λόγος σου έτοιμο να
ξεκινήσω,
γιατί και το τετράποδο πουλί
αναδεύει
στον πλατύ αιθέρα τα φτερά, που με
χαρά του
στα δικά του παχινιά θα λύγιζε τα
γόνα.

Α' ΣΤΑΣΙΜΟ

Χορός

στένω σε τᾶς ούλομένας τύχας,
Προμηθεῦ·

400 δακρυσίστακτα δ' ἀπ' ὅσων
ῥαδινὰν λειβομένα ῥέος παρειὰν
νοτίοις ἔτεγξα παγαῖς·
ἀμέγαρτα γὰρ τάδε Ζεὺς
ἰδίοις νόμοις κρατύνων

405 ὑπερήφανον θεοῖς τοῖς
πάρος ἐνδείκνυσιν αἰχμάν.
πρόπασα δ' ἤδη στονόεν λέλακε
χώρα,
μεγαλοσχήμενά ἀρχαι-
οπρεπή < > στένουσι τὰν σὰν

410 ξυνομαιμόνων τε τιμάν,
ὅπόσοι τ' ἔποικον ἀγνᾶς
Ἀσίας ἔδος νέμονται,
μεγαλοστόνοισι σοῖς πῆ-
μασι συγκάμνουσι θνατοί.

415 Κολχίδος τε γᾶς ἔνοικοι
παρθένοι, μάχας ἄτρεστοι,
καὶ Σκύθης ὄμιλος, οἳ γᾶς
ἔσχατον τόπον ἀμφὶ Μαι-
ῶτιν ἔχουσι λίμναν,

420 Ἀραβίας τ' ἄρειον ἄνθος,
ὑψίκρημνον οἷ πόλισμα
Καυκάσου πέλας νέμονται,
δαῖος στρατός, ὄξυπρώ-
ροισι βρέμων ἐν αἰχμαῖς.

425 [μόνον δὴ πρόσθεν ἄλλον ἐν
πόνοις

Χορός

Προμηθεά, την ασύντυχη

μοῖρ' αὐτῆ σου θρηνώ
κι ἀπ' τα μάτια μου ἀβάσθηγο
βρύση τρέχει
καὶ την ὄψη μου βρέχει δάκρυ
θερμό.
Γιατ' ο Δίας με νόμους δικούς του
σκληρὰ
κι ἀθεα αὐτὰ κυβερνὰ

καὶ στους πριν τους θεοὺς με
περήφανο χέρι
ακουμπάει στο λαιμό τους μαχαίρι.
Πέρα καὶ πέρ' ἀντηχάει καὶ περνὰ
πάσα χώρα οδυρμός,
κι ὅλα τώρα θρηνοῦν
τη δική σου καὶ των δυο σου
ἀδερφῶν

μεγαλόσχημη ἀρχαιοπρεπη τιμή.
Κι ὅσοι θνητοὶ κατοικοῦν
την ἀγία πλατιά Ἀνατολή
συμπονοῦν
τα δικά σου βαριόμοιρα πάθη.

Καὶ μαζί της Κολχίδος οἱ ἀτρόμαχτες
στοὺς πολέμους παρθένες,
κι οἱ ορδές των Σκυθῶν, που στην
ἀκρη
της γῆς κάθονται γύρω
στη Μαιώηδα λίμνη,

Καὶ της Ἄριας ο ἄρειος⁽¹⁾ ο ἀνθός
που κρατοῦν το ψηλόγκρεμο
κάστρο
κοντὰ στου Καυκάσου τα μέρη
καὶ φρουμάζουν⁽²⁾, τρομάρα
στρατός,
μ' ἀθερόκοψες σπάθες στο χέρι.

Γ'Ἐνα μόνον ὡς τώρα ἔχω γνωρίσει
θεόν ἄλλο, που τέτοιο μαρτύριο

<p>δαμέντ' ἄδαμαντοδέτοις
Τιτᾶνα λύμαις εἰσιδόμαν, θεόν,
Ἄτλαντος [αἰέν]; ὑπέροχον
σθένος κραταῖον,
<ὄς> οὐράνιον [τε] πόλον</p> <p>430 νώτοις <στέγων> ὑποστενάζει.]</p> <p>βοᾷ δὲ πόντιος κλύδων
ξυμπίντων, στένει βυθός,
κελαινός δ' Ἄιδος ὑποβρέμει
μυχός γᾶς,
παγαί θ' ἄγνωρύτων ποταμῶν</p> <p>435 στένουσιν ἄλγος οἰκτρὸν.</p> | <p>ἄγριο
με πεδοῦκλια ατσαλένια δαμάζει,
τον Τιτᾶνα τον Ἄτλαντα - ω πόνοι!
που ὄλο πάντα το βάρος της γης</p> <p>και τ' ουράνιου του θόλου σηκώνει
και βουβά 'ναστενάζει.]</p> <p>Και συμπονώντας ο πόντος βογκά,
στενάζει ο βυθός,
κρυφανταριάζουν βαθιά
τα μαύρα της γης καταχθόνια
και με τ' αγνά ρέματα τους θρηνοῦν
των ποταμῶν οι πηγές</p> <p>στου φριχτοῦ μαρτυρίου αοῦ την
ψυχοπόνια.</p> |
|---|--|

Β' ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

<p>Προμηθεύς</p> <p>μή τοι χλιδῆ δοκεῖτε μηδ'
αὐθαδία
σιγᾶν με· συννοία δὲ δάπτομαι
κέαρ,
ὀρῶν ἑμαυτὸν ὧδε
προυσελούμενον.
καίτοι θεοῖσι τοῖς νέοις τούτοις
γέρα</p> <p>440 τίς ἄλλος ἢ 'γὼ παντελῶς
διώρισεν;
ἀλλ' αὐτὰ σιγῶ· καὶ γὰρ
εἰδυῖαισιν ἄν
ὕμῖν λέγοιμι· τὰν βροτοῖς δὲ
πήματα
ἀκούσαθ', ὡς σφας νηπίους
ὄντας τὸ πρὶν
ἔννους ἔθηκα καὶ φρενῶν
ἐπηβόλους.</p> <p>445 λέξω δέ, μέμψιν οὔτιν'
ἀνθρώποις ἔχων,
ἀλλ' ὧν δέδωκ' εὖνοιαν</p> | <p>Προμηθεάς</p> <p>Μην το θαρρεῖτε ξιπασιά μου ἢ
περηφάνια
που δε μιλώ· μες στη βουβή τη
συλλογή μου
σπαράζομαι να βλέπω αὐτὴ μου την
κατάντια.
Κι ὁμως, στο βάθος, σε ποιον ἄλλο
παρά ἐμένα</p> <p>χρωστοῦνε οἱ νέοι αὐτοὶ θεοὶ τις τιμές
που 'χουν;
Μ' αὐτὰ τ' αφήνω, κι εἶναι περιττό να
κάνω
λόγο, γιατί τα ξέρετε· τώρα τα πάθη
των ἀνθρώπων ν' ἀκούσετε, πῶς, ἐνῶ
πρῶτα
σαν τα μωρὰ ἦταν, νου τους ἔβαλα
και φρένες·</p> <p>κι ὄχι παράπονο μ' αὐτοῦς πῶς ἔχω,
μόνο
για να σας δείξω την καλὴ προαίρεση</p> |
|---|---|

ἐξηγούμενος·	μου.
οἱ πρῶτα μὲν βλέποντες ἔβλεπον μάτην, κλύοντες οὐκ ἤκουον, ἀλλ' ὄνειράτων ἀλίγκιοι μορφαῖσι τὸν μακρὸν βίον	Και λοιπὸν πρῶτα βλέπαν και του κάκου ἔβλεπαν, ἀκούγαν και δεν ἀκούγαν, μα ὁμοιοι με ονειρων μορφές σ' ὄλο το μάκρος της ζωής τους ὄλα
450 ἔφυρον εἰκῆ πάντα, κοῦτε πλινθυφεῖς δόμους προσείλους, ἦσαν, οὐ ξυλουργίαν· κατώρυχες δ' ἔναιον ὥστ' ἀήσυροι μύρμηκες ἄντρων ἐν μυχοῖς ἀνηλίους. ἦν δ' οὐδὲν αὐτοῖς οὔτε χείματος τέκμαρ	τα πάντα ἔτσι ἀνάκατα σύγχυζαν, κι οὔτε πλιθόχτιστα προσήλια σπίτια ξέραν, οὔτε τα ξύλα να δουλέουον, μα σ' ἀνήλια σπήλια χωσμένοι ετρύπωναν σαν τ' ἀχαμνά μερμήγκια. Και οὔτε χειμώνα ἐγνώριζαν βέβαιο σημάδι,
455 οὔτ' ἀνθεμώδους ἦρος οὔτε καρπίμου θέρους βέβαιον, ἀλλ' ἄτερ γνώμης τὸ πᾶν ἔπρασσον, ἔστε δὴ σφιν ἀντολὰς ἐγὼ ἄστρον ἔδειξα τάς τε δυσκρίτους δύσεις.	οὔτε ἀνθοφόρας ἀνοιξης, οὔτε του θέρους του καρπεροῦ κανένα, μα ἔτσι ἐπορευόνταν με δίχως κρίση, ὥσπου τους ἔδειξα των ἀστρον τις ἀξεδιάλυτες ἀνατολές και δύσεις.
καὶ μὴν ἀριθμόν, ἔξοχον σοφισμάτων,	Κι ἐγὼ τον ἀριθμό, την πιο τρανή σοφία,
460 ἐξηῦρον αὐτοῖς, γραμμάτων τε συνθέσεις, μνήμην ἀπάντων, μουσομήτορ' ἐργάνην. κάζευξα πρῶτος ἐν ζυγοῖσι κνώδαλα ζεύγλαισι δουλεύοντα σάγμασιν ἦ, ὅπως θνητοῖς μεγίστων διάδοχοι μοχθημάτων	και των γραμμάτων τα συνθέματα τους βρήκα, της μνήμης, της μητέρας των Μουσῶν, ἐργάτες. Κι ἔζεψα πρῶτος στο ζυγὸ τα ζῶα σκυμμένα κάτω ἀπὸ ζεύγλες ⁽¹⁾ και σαμάρια, για να παίρνουν τους πιο μεγάλους πάνω τους κόπους του ἀνθρώπου.
465 γένοιθ', ὑφ' ἄρμα τ' ἠγαγον φιληνίους ἵππους, ἄγαλμα τῆς ὑπερπλοῦτου χλιδῆς. θαλασσόπλαγκτα δ' οὔτις ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ λινόπτερ' ἠῦρε ναυτίλων	Κι ἔδεσα χαλινόστεργα ⁽²⁾ τ' ἀλογα στο ἄρμα, της ἀρχοντιάς της μεγαλόπλουτης καμάρι· και τα θαλασσοπλάνητα δε βρήκεν ἄλλος πᾶρεξ ἐγὼ λινόπτερα ⁽³⁾ του ναῦτη

- ὀχήματα.
τοιαῦτα μηχανήματ' ἔξευρὼν
τάλας
- 470 βροτοῖσιν, αὐτὸς οὐκ ἔχω
σόφισμ' ὄτῳ
τῆς νῦν παρούσης πημονῆς
ἀπαλλαγῶ.
- Χορός**
- πέπονθας αἰκὲς πῆμ'· ἀποσφαλεῖς
φρενῶν
πλανᾷ, κακὸς δ' ἰατρὸς ὥς τις ἐς
νόσον
πεσῶν ἀθυμεῖς καὶ σεαυτὸν οὐκ
ἔχεις
- 475 εὐρεῖν ὁποίοις φαρμάκοις
ἰάσιμος.
- Προμηθεύς**
- τὰ λοιπά μου κλύουσα θαυμάση
πλέον,
οἷας τέχνας τε καὶ πόρους
ἐμησάμην.
τὸ μὲν μέγιστον, εἴ τις ἐς νόσον
πέσοι,
οὐκ ἦν ἀλέξημ' οὐδέν, οὔτε
βρώσιμον,
- 480 οὐ χριστόν, οὐδὲ πιστόν, ἀλλὰ
φαρμάκων
χρεῖα κατεσκέλλοντο, πρὶν γ' ἐγὼ
σφισιν
ἔδειξα κράσεις ἠπίων ἀκεσμάτων,
αἷς τὰς ἀπάσας ἐξαμύνονται
νόσους.
τρόπους τε πολλοὺς μαντικῆς
ἔστοίχισα,
- 485 κᾶκρῖνα πρῶτος ἐξ ὄνειράτων ἄ
χρῆ
ὑπαρ γενέσθαι, κληδόνας τε
δυσκρίτους
ἐγνώρισ' αὐτοῖς ἐνοδίους τε
συμβόλους·
γαμψωνύχων τε πτῆσιν οἰωνῶν
σκεθρῶς
- αμάξια.
Μα ο ἄμοιρος! ἐνὼ ἤβρα τέτοιες
σοφές τέχνες
για τους ανθρώπους, τίποτα για με
τον ἴδιο
δεν ἔχω να σωθῶ ἀπ' αὐτές τις
συμφορές μου.
- Χορός**
- Δε σου ἔπρεπε αὐτὸ που ἔπαθες· ἐξῶ
ἀπ' το νοῦ
σου παραστρατεῖς και σαν κακὸς
γιατρός, που πέσει
σ' ἀρρώστια, τα ἔχασες και συ και δε
γνώρίζεις
ποια φάρμακα να γιατρευτεῖς ἔχεις
ἀνάγκη.
- Προμηθεύς**
- Τ' ἄλλα ν' ἀκούσεις πιότερο θενά
θαυμάσεις,
τι μηχανές σοφίστηκα και πόσες
τέχνες·
κι η πιο μεγάλη - που αν κανεῖς ἤθε
ἀρρωστήσει,
δεν εἶχε ἀντίδοτο κανένα, οὔτε να
πάρει,
οὔτε να πιει, οὔτε αλειφτεῖ, και
μαραινόταν
ἔτσι με δίχως γιατρικά, ὥσπου ἐγὼ
πάλι
ἔδειξα τ' ἀνεκάτωμα λογῆς
φαρμάκων
την πάσ' ἀρρώστια τους μ' αὐτά να
πολεμοῦνε.
Και τους πολλοὺς της μαντικῆς
χῶρισα τρόπους
κι ἐκρῖνα πρῶτος, ἀπ' τα ονειράτα
ποια πρέπει
να βγουν ἀλήθεια, και τους ἔμαθα να
κρίνουν
τ' ἀρπαχτά λόγια και τις συντυχιές του
δρόμου.
Κι ἀκόμα τα πετάματα των ἀγριων
ὄρνιων

- διώρισ', οἴτινές τε δεξιὸι φύσιν ὄρισα καθαρὰ, ποια εἶναι δεξιὰ σημάδια
- 490 εὐωνύμους τε, καὶ δίαιταν ἦντινα ἔχουσ' ἕκαστοι, καὶ πρὸς ἀλλήλους τίνες ἔχθραι τε καὶ στέργηθρα καὶ συνεδρία· σπλάγχνων τε λειότητα, καὶ χροιάν τίνα ἔχουσ' ἂν εἴη δαίμοσιν πρὸς ἠδονήν
- 495 χολή, λοβοῦ τε ποικίλην εὐμορφίαν. κνίση τε κῶλα συγκαλυπτὰ καὶ μακρὰν ὄσφυν πυρώσας δυστέκμαρτον ἔς τέχνην ὤδωσα θνητούς, καὶ φλογωπὰ σήματα ἐξωμμάτωσα, πρόσθεν ὄντ' ἐπάργεμα.
- 500 τοιαῦτα μὲν δὴ ταῦτ'· ἔνερθε δὲ χθονὸς κεκρυμμέν', ἀνθρώποισιν ὠφελήματα, χαλκόν, σίδηρον, ἄργυρον, χρυσόν τε τίς φήσειεν ἂν πάροισιν ἐξευρεῖν ἔμοῦ; οὐδεὶς, σάφ' οἶδα, μὴ μάτην φλύσαι θέλων.
- 505 βραχεῖ δὲ μύθῳ πάντα συλλήβδην μάθε, πᾶσαι τέχναι βροτοῖσιν ἐκ Προμηθέως.
- Χορός**
- μή νυν βροτούς μὲν ὠφέλει καιροῦ πέρα, σαυτοῦ δ' ἀκήδει δυστυχοῦντος. ὡς ἐγὼ εὐελπίς εἰμι τῶνδέ σ' ἐκ δεσμῶν ἔτι
- 510 λυθέντα μηδὲν μείον ἰσχύσειν Διός.
- καὶ ποια ζερβά, καθὼς καὶ τις συνήθειες που ἔχουν, τις ἐχθρες, τις φιλίες, τα συνταιριάσματά⁽⁴⁾ τους. Εγώ, καὶ τι λογῆς τα σπλάχνα πρέπει νὰ ἔναι, τι χρῶμα νὰ ἔχουν γιὰ ν' ἀρέσουν στοὺς θεοὺς τους
- καὶ τῆς χολῆς καὶ τοῦ λοβοῦ⁽⁵⁾ τις τόσες ὀψεις· καὶ μες στὴ σκέπη τυλιχτοῦς καίοντας τοὺς γοφούς⁽⁶⁾ καὶ τῆς ράχης τὸ κόκαλο, δύσκολης τέχνης τὸ δρόμο στοὺς ἀνθρώπους ἀνοιξα, καὶ μάτια στῆς φλόγας ἔδωσα τὰ πρὶν τυφλὰ σημάδια.
- Μὰ ἐξω ἀπ' αὐτὰ καὶ τὰ κρυμμένα μες στα σπλάχνα τῆς γῆς, χαλκὸ καὶ σίδηρο, χρυσάφι, ἀσήμι, τοῦ ἀνθρώπου βοηθήματα, ποιοὺς ἀπό μὲνα πῶς τὰ ἤβρε πρῶτος θενά πει; βέβαια κανένας, ἐκτός νὰ φλυαρεῖ ἀν θέλει ἔτσι τοῦ βρόντου.
- Καὶ μ' ἓνα λόγο σύντομο σου λέω νὰ ξέρεις· στὸν Προμηθεά χρωστοῦν οἱ ἀνθρωποὶ ὅλες τὶς τέχνες.
- Χορός**
- Μὰ ἐνῶ ὠφελεῖς τὸν ἀνθρώπο πέρ' ἀπ' τὸ μέτρο, στὴ δυστυχία μὴν παρατάς μονάχα ἐσένα· μὰ ἐγὼ ἔχω ἐλπίδα νὰ λυθεῖς ἀπ' τὰ δεσμὰ σου
- κι ὄχι πρὶν λιγὴ δύναμη ἀπ' τὸ Δία νὰ πάρεις.

Προμηθεύς

οὐ ταῦτα ταύτη μοῖρά πω
τελεσφόρος
κρᾶναι πέπρωται, μυρίαις δὲ
πημοναῖς
δύαις τε καμφθεῖς ὧδε δεσμὰ
φυγγάνω·
τέχνη δ' ἀνάγκης ἀσθενεστέρα
μακρῶ.

Χορός

515 τίς οὔν ἀνάγκης ἐστὶν
οἰακοστρόφος;

Προμηθεύς

Μοῖραι τρίμορφοι μνήμονές τ'
Ἑρινύες

Χορός

τούτων ἄρα Ζεὺς ἐστὶν
ἀσθενέστερος;

Προμηθεύς

οὔκουν ἂν ἐκφύγοι γε τὴν
πεπρωμένην.

Χορός

τί γὰρ πέπρωται Ζηνὶ πλὴν αἰεὶ
κρατεῖν;

Προμηθεύς

520 τοῦτ' οὐκέτ' ἂν πύθοιο μηδὲ
λιπάρει.

Χορός

ἦ πού τι σεμνόν ἐστὶν ὃ
ξυναμπέχεις.

Προμηθεύς

ἄλλου λόγου μέμνησθε, τόνδε δ'
οὐδαμῶς
καιρὸς γεγωνεῖν, ἀλλὰ
συγκαλυπτέος
ὅσον μάλιστα· τόνδε γὰρ σῶζων
ἐγὼ

525 δεσμούςς ἀεικέϊς καὶ δῦας

Προμηθεύς

Δεν εἶν' γραφτό απ' τη μοῖρα τέτοιο
ἀκόμα τέλος
αυτὰ να λάβουν, μα αφού δαμαστώ
ἀπὸ μύρια
βάσανα, τότε θα λυθῶ, γιατί ἔχει η
τέχνη
πολύ πιο λίγη δύναμη απ' την
ἀνάγκη.

Χορός

Και ποιος να κυβερνά το δοιάκι της
ἀνάγκης;

Προμηθεύς

Μοῖρες οἱ τρεῖς κι οἱ Ερινύες που δεν
ξεχνοῦνε.

Χορός

Ὅστε εἶναι πιο απ' αυτές ἀδύνατος ὁ
Δίας;

Προμηθεύς

Βέβαια να φύγει απ' το γραφτό δε θα
ἦταν τρόπος.

Χορός

Και τι ἄλλο του γραφτό παρά ἐξουσία
αιώνια;

Προμηθεύς

Μ' ὅλα τα παρακάλια αὐτὸ δε θα το
μάθεις.

Χορός

Μυστήριον θα 'ναι βέβαια που ἔτσι τα
κρύβεις.

Προμηθεύς

Ἄλλη ομιλία ας ἀλλάζαμε, γιατί δεν
εἶναι
καιρὸς γι' αὐτὸ το λόγο, που ὅσο πιο
κρυμμένος
πρέπει να μένει· κι ἔτσι μόνο αν τον
φυλάγω,

ἀπ' τ' ἀπρεπα δεσμὰ και πάθη θα

έκφυγγάνω.

γλιτώσω.

Β' ΣΤΑΣΙΜΟ

Χορός

μηδάμ' ὄ πάντα νέμων
θεῖτ' ἔμᾳ γνώμα κράτος
ἀντίπαλον Ζεύς,

530 μηδ' ἔλινύσαιμι θεοὺς ὁσίαις
θοίναις ποτινισομένα
βουφόνοις παρ' Ὠκεανοῦ πατρὸς
ἄσβεστον πόρον,

535 μηδ' ἀλίτοιμι λόγοις·
ἀλλά μοι τόδ' ἔμμενοι καὶ μήποτ'
ἔκτακείη·

ἀδύ τι θαρσαλέαις
τὸν μακρὸν τείνειν βίον ἐλπίσι,
φαναῖς
θυμὸν ἀλδαίνουσαν ἐν
εὐφροσύναις. φρίσ-

540 σω δέ σε δερκομένα
μυρίοις μόχθοις διακναιόμενον <
>.
Ζῆνα γὰρ οὐ τρομέων
ἰδίᾳ γνώμα σέβη θνατοῦς ἄγαν,
Προμηθεῦ.

545 φέρ', ὅπως ἄχαρις χάρις, ὦ φίλος·
εἰπέ ποῦ τίς ἀλκά;
τίς ἐφαιμερίων ἄρηξις; οὐδ'
ἐδέρχθης
ὀλιγοδρανίαν ἄκικυν,
ἰσόνειρον, τὸ φωτῶν

Χορός

Μη μ' αξιώσει ἀντίδικη τῆ δύναμη
τοῦ ο Δίας,
οποῦ τα πάντα κυβερνά,

να στήσει στὴ δική μου γνώμη
ἐνάντια·
κι ἐγὼ ας μὴ λείψω στους θεοὺς
αγνῆς βοδιῶν θυσίαις
να κάνω προσφορὰ
στ' ἄσωστα τοῦ πατέρα Ὠκεανοῦ
ἀκρογιάλια,

κι οὔτε ποτέ με λόγο ας ἀμαρτήσω,
μ' ἄσβηστη πάντα μες στὸ νοῦ τῆ
γνώμη αὐτῆ ας κρατήσω.

Εἶναι γλυκὸ με θαρρετές ἐλπίδες τῆς
ζωῆς μου
ὅλες τὶς μέρες να περνῶ,
καὶ ν' ἀνασταίνω με χαρές καθάρειες
τὴν ψυχὴ μου.

Μα ἐσένα - σύγκορμη σπαρνῶ⁽¹⁾
να βλέπω μύρια να ξεσκούν
μαρτύρια, Προμηθεά,
γιατί, χωρὶς να φοβηθεῖς τὸ Δία,
πας στους ἀνθρώπους τοὺς θνητοῦς
με τῆ δική σου ἰδέα
καὶ δίνεις τόση ἀξία.

Ἄδωρο δῶρο ἡ χάρις τοὺς· τί τ'
ὄφελος, ἀλήθεια
καὶ ποια ἀπὸ τοὺς λιγόζωους
βοήθεια;
Δεν το εἶδες; πόσο ἀδύναμο κι
ὀλιγοδρανισμένο⁽²⁾,
τυφλὸ σα μέσα σ' ὄνειρο ζαλεύει⁽³⁾
τ' ἀνθρώπινο κοπάδι 'μποδεμένο⁽⁴⁾;

550	ἀλαὸν γένος ἐμπεποδισμένον; οὔποτε < > τὰν Διὸς ἀρμονίαν θνατῶν παρεξίασι βουλαί.	Ὅμως του Δία την πάνσοφη αρμονία βουλή θνητού δεν την παρασαλεύει.
	ἔμαθον τάδε σὰς προσιδοῦσ' ὄλο- ὰς τύχας, Προμηθεῦ. τὸ διαμφίδιον δέ μοι μέλος προσέπτα	Το 'μαθ' αυτό, τα πάθη σου είδα τα φριχτά κι ένας αλλιώτικος σκοπός στο νου μου, Προμηθέα, πετά
555	τόδ' ἐκεῖνό θ', ὅ τ' ἀμφὶ λουτρὰ καὶ λέχος σὸν ὑμεναίου ἰότατι γάμων, ὅτε τὰν ὀμοπάτριον ἔδνοις	ὄχι σαν κείνο που 'ψαλλα μια μέρα, ὅταν γαμπρός στο νυφικό κρεβάτι σου μ' αριθμητά προικιά την κέρδισες κι οδήγαες μόνος μόνη
560	ἄγαγες Ἡσιόναν πείθων δάμαρτα κοινόλεκτρον.	την κόρη του πατέρα μου Ησιόνη.

Σημειώσεις:

- (1) **σπαρνῶ:** σπαράζω, χτυπιέμαι
 (2) **ολιγοδρανισμένος:** αμήχανος, απαθής
 (3) **ζαλεύω:** σαλεύω, σκιρτώ
 (4) **μποδεμένος:** δυσκολεμένος, παγιδευμένος

Γ' ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

Ἴώ

τίς γῆ; τί γένος; τίνα φῶ λεύσσειν
τόνδε χαλινοῖς ἐν πετρίνοισιν
χειμαζόμενον;
τίνος ἀμπλακίας ποινὰς ὀλέκη;

565 σήμηνον ὅποι γῆς ἢ μογερά
πεπλάνημαι.

ἄ ἄ, ἔ ἔ,

Ἴώ

Ποια χώρα; τι ἔθνος; ποιος τάχα
εἶναι αὐτός
που τον βλέπω σ' αὐτό τον
γκρεμνό καρφωτό
να τον δέρνουνε τέτοιες
φουρτούνες;
Σαν τι κρίμα πλερώνεις μ' αὐτή την
ποινή,
που κακοθανατάς;

Πε μου, ω πε μου, σε ποια χώρα
γῆς
να πλανήθηκα η μαύρη;

Αχ! Αχ!

- χρῖει τις αὖ με τὰν τάλαιναν
οἴστρος,
εἶδωλον Ἄργου γηγενοῦς, ἄλευ' ἄ
δᾶ· φοβοῦμαι
τὸν μυριωπὸν εἰσορῶσα βούταν.
ὁ δὲ πορεύεται δόλιον ὄμμ' ἔχων,
- 570 ὄν οὐδὲ κατθανόντα γαῖα κεύθει.
ἀλλ', ἐμὲ τὰν τάλαιναν
ἐξ ἐνέρων περῶν κυναγετεῖ, πλανᾷ
τε νῆστιν ἀνὰ τὰν παραλίαν
ψάμμαν.
- ὑπὸ δὲ κηρόπλαστος ὀτοβεῖ δόναξ
- 575 ἀχέτας ὑπνοδόταν νόμον·
ἰὼ ἰὼ πόποι, ποῖ μ' ἄγουσι τη-
λέπλαγκτοι πλάναι;
τί ποτέ μ', ὦ Κρόνιε παῖ, τί ποτε
ταῖσδ'
ἐνέξευξας εὐρῶν ἀμαρτοῦσαν ἐν
- 580 πημοναῖσιν; ἔ ἔ,
οἴστρηλάτῳ δὲ δεῖματι
δειλαίαν παράκοπον ὣδε τείρεις;

πυρί <με> φλέξον, ἦ χθονὶ
κάλυψον, ἦ
ποντίοις δάκεσι δὸς βοράν,
μηδέ μοι φθονήσης
εὐγμάτων, ἄναξ.
- 585 ἄδην με πολύπλανοι πλάναι
γεγυμνάκασιν, οὐδ' ἔχω μαθεῖν ὅπα
πημονὰς ἀλύξω.
κλύεις φθέγμα τᾶς βούκερω
παρθένου;

Προμηθεύς

πῶς δ' οὐ κλύω τῆς οἰστροδινῆτου
κόρης,

Πάλι την ἄθλια με κεντά ένας
οἴστρος...[\(1\)](#)
να το, του Αργού το φάντασμα του
γίγαντα·
βόηθα θεέ!
τον βλέπω, να, ο βοσκός με μύρια
μάτια
που ἔρχεται και σκιαχτά τριγύρω
του τηρά,

που και νεκρό δεν τότε κρύβει η
γης,
μ' απ' τον κάτω κόσμο
βγαίνοντας σαλαγάει και με γυρνά
στην ἄμμο του γιαλού την ἄθλια
νηστικιά.

Και το σουραύλι του βαριά σφυρίζει
ένα σκοπό

που σα νανούρισμα ὑπνο φέρνει.
Αλίμονο μου αλί! πού πάλι με
τραβούν
οι μακροπεριπλάνητοι παραδαρμοί;
Σε τι με βρήκες να ἔφταιξα, του
Κρόνου γιε, σε τι;
και μες σε τέτοιες συμφορές μ'
έξεψες, οίμέ,

κι έτσι με τυραγνάς τη μαύρη με
ἀγρίας τρέλας σκιάξιμο ἔξω νου;

Φωτιά ρίξε και κάψε με, ἢ χάσε με
στη γης,
δώσε με στα θεριά του πέλαου να
με φαν,
μα μη αποστρέψεις, θε μου, τις
ευχές μου·

με σώνει ὅσοι με γύμνασαν
μακροπαραδαρμοί,
και να μην ξέρω πού
τέλος θα βρουν οι συμφορές μου.
Ακούεις της βοῖδοκέρατης παρθένας
τη φωνή;

Προμηθεάς

Πῶς δεν ακούω την οιστροκέντητη
την κόρη

590 τῆς Ἴναχείας; ἢ Διὸς θάλπει κέαρ
ἔρωτι, καὶ νῦν τοὺς ὑπερμήκεις
δρόμους
Ἦρα στυγητὸς πρὸς βίαν
γυμνάζεται.

Ἴώ

593 πόθεν ἐμοῦ σὺ πατρὸς ὄνομ'
ἀπίεις;
εἶπέ μοι τᾷ μογερᾷ τίς ὦν;

595 τίς ἄρα μ', ὦ τάλας, τὰν τάλαιναν
ᾧδ'
ἔτυμα προσθροεῖς;
θεόσυτόν τε νόσον ὠνόμασας, ἃ
μαραίνει με χρίουσα κέντροις,
<ἰώ>,
φοιταλέοισιν ἔξ'
σκιρτημάτων δὲ νήσισιν

600 αἰκείαις λαβρόσυτος ἦλθον, <Ἦρας
>
ἐπικότοισι μήδεσι δαμεῖσα. δυσ-
δαιμόνων δὲ τίνες οἶ, ἔξ,
οἷ' ἐγὼ μογοῦσιν;
ἀλλά μοι τορῶς

605 τέκμηρον ὃ τι μ' ἐπαμμένει
παθεῖν, τί μῆχαρ, ἢ τί φάρμακον
νόσου,
δείξον, εἶπερ οἶσθα·
θρόει, φράζε τᾷ δυσπλάνω
παρθένω.

Προμηθεύς

λέξω τορῶς σοι πᾶν ὅπερ χρήζεις
μαθεῖν,

610 οὐκ ἐμπλέκων αἰνίγματ', ἀλλ' ἀπλῶ
λόγω,
ὥσπερ δίκαιον πρὸς φίλους οἴγειν
στόμα.
πυρὸς βροτοῖς δοτῆρ' ὄρᾳς
Προμηθεά.

του Ἰνάχου, που φλογίζει την
καρδιά του Δια
μ' ἔρωτα: κι ὅπου τώρα μισητὴ ἀπ'
την Ἦρα
στοὺς ἀσωστους γυμνάζεται ἀθελα
τῆς δρόμους;

Ἴώ

Ποῦθ' ἔχεις του πατέρα μου τόνομα
συ ακουστά;
πέ μου τῆς πολυπαθιασμένης,

ποιος εἶσαι, ποιός; πού, ὦ δύστυχε,
στην δύστυχην ἐμέ
μου τάπες ἔτσι ἀληθινά
καὶ τῆ θεόσταλτη ὠνομάτισες
αἰσώστεια,
πού με μαραίνει ἀλείφοντας με
μανιακά κεντριά

κ' ἦρθα μ' ἀκράτηγη φορὰ
σκιρτόντας νησικιά
ἀπὸ θεόργητες βουλές
κατατρεμένη.
Μ' ἀπ' τοὺς δυστυχισμένους ποιοὶ
τόσα τραβούνε ὅσα ἐγώ;
Φανέρωσε μου ξάστερα τί ἄλλο με
περιμένει·

νάσαι να υπάρχη λυτρωμὸς καὶ τῆς
αἰσώστειας γιατρικό;
δείξε μου συ, ἀν το ξέρης.
Μίλα μου, φώτισε με ἐσύ
τὴν ἀθλία τὴν παραδαρμένη.

Προμηθεάς

Ἦλα θα σου τα πω, πού λαχταράς
να μάθης,

με λόγια ἀπλά καὶ ξάστερα, δίχως
να πλέκω
αἰνίγματα, μα ὅπως σε φίλους εἶναι
δίκιο
ν' ἀνοίγης στόμα: Λοιπὸν εἶμαι ὁ
Προμηθεάς
ἐγώ, πού στοὺς ἀνθρώπους τῆ
φωτιά ἔχω δώσει.

Ἴώ

ὧ κοινὸν ὠφέλημα θνητοῖσιν
φανείς,
τλήμον Προμηθεῦ, τοῦ δίκην
πάσχεις τάδε;

Προμηθεύς

615 ἄρμοῖ πέπαυμαι τοὺς ἐμούς θρηνῶν
πόνους.

Ἴώ

οὐκουν πόροις ἂν τήνδε δωρεὰν
ἐμοί;

Προμηθεύς

λέγ' ἦντιν' αἰτῆ· πᾶν γὰρ ἂν πύθοιό
μου.

Ἴώ

σήμηνον ὅστις ἐν φάραγγί σ'
ὤχμασεν.

Προμηθεύς

βούλευμα μὲν τὸ Δῖον, Ἥφαιστου
δὲ χεῖρ.

Ἴώ

620 ποινας δὲ ποίων ἀμπλακημάτων
τίνεις;

Προμηθεύς

τοσοῦτον ἀρκῶ σοι σαφηνίσας
μόνον.

Ἴώ

καὶ πρός γε τούτοις τέρμα τῆς ἐμῆς
πλάνης
δείξον, τίς ἔσται τῇ ταλαιπώρῳ
χρόνος.

Προμηθεύς

τὸ μὴ μαθεῖν σοι κρεῖσσον ἢ μαθεῖν
τάδε.

Ἴώ

625 μήτοι με κρύψης τοῦθ' ὄπερ μέλλω

Ἴώ

Ἦ, ποὺ εἶδαν τόσο ὅλοι οἱ θνητοὶ
καλὸ ἀπὸ σένα,
δύστυχε Προμηθεά, γιατί να
πάσχεις τέτοια;

Προμηθεάς

Ἵτι κ' ἐπαψα πια να θρηνώ τα δεινά
μου.

Ἴώ

Τότε λοιπὸν αὐτὴ τη χάρη δε μου
κάνεις;

Προμηθεάς

Λέγε ν' ἀκούσω, κι ὅ,τι μου ζητάς
θα μάθης.

Ἴώ

Πέ μου, ποιος σ' αλυσόδεσε σ'
αυτοὺς τοὺς βράχους;

Προμηθεάς

Του Δία εἶναι ἡ βουλή και του
Ἥφαιστου το χέρι.

Ἴώ

Καὶ ποιο το κρίμα το βαρὺ ποὺ ἔτσι
πλερώνεις;

Προμηθεάς

Εἶναι ἀρκετά κι αὐτὰ ποὺ σου ἔχω
φανερῶσει.

Ἴώ

Μα κάν δε θα μου πῆς να ξέρω
ἀκόμη, πότε
τέλος θα δω ἡ ταλαιπώρη στους
παιδεμούς μου;

Προμηθεάς

θάταν καλύτερα για σε να μην το
μάθης.

Ἴώ

Μη μου το κρύβης ὅ,τι 'ναι γραφτό

παθεῖν.

Προμηθεύς

ἀλλ' οὐ μεγαίρω τοῦδέ σοι
δωρήματος.

Ἴώ

τί δῆτα μέλλεις μὴ οὐ γεγωνίσκειν
τὸ πᾶν;

Προμηθεύς

φθόνος μὲν οὐδεὶς, σὰς δ' ὀκνῶ
θράξαι φρένας.

Ἴώ

μή μου προκήδου μᾶσσον ὡς ἔμοι
γλυκύ.

Προμηθεύς

630 ἐπεὶ προθυμῆ, χρῆ λέγειν. ἄκουε
δή.

Χορός

μήπω γε· μοῖραν δ' ἠδονῆς κάμοι
πόρε.
τὴν τῆσδε πρῶτον ἱστορήσωμεν
νόσον,
αὐτῆς λεγούσης τὰς πολυφθόρους
τύχας·
τὰ λοιπὰ δ' ἄθλων σοῦ διδαχθήτω
πάρα.

Προμηθεύς

635 σὸν ἔργον, Ἰοῖ, ταῖσδ' ὑπουργῆσαι
χάριν,
ἄλλως τε πάντως καὶ κασιγνήταις
πατρός.
ὡς τάποκλαῦσαι κάποδύρασθαι
τύχας
ἐνταῦθ', ὅπου μέλλοι τις οἴσεσθαι
δάκρυ
πρὸς τῶν κλυόντων, ἀξίαν τριβὴν
ἔχει.

Ἴώ

640 οὐκ οἶδ' ὅπως ὑμῖν ἀπιστῆσαί με
χρή,

να πάθω.

Προμηθεύς

Δε σ' το ζηλεύω αὐτὸ πού μου
ζητάς το δῶρο.

Ἴώ

Λοιπὸν γιατί μ' ἀργεῖς καὶ δε μου
λες τὰ πάντα;

Προμηθεύς

Φτάνει νὰ θες, μὰ δὲν τολμῶ νὰ σε
ταράξω.

Ἴώ

Μη γνοιάζεσαι γιὰ με πιότερο κι ἀπ'
τὴν ἴδια.

Προμηθεύς

Ἀνάγκη, ἀφοῦ ἔχεις τόση βία· καὶ
λοιπὸν ἄκου.

Χορός

Μη ἀκόμα· δὸς κ' ἐμένα μέρας ἀπ'
τὴ χάρη·
πρῶτα νακοῦσωμε ἀπ' αὐτὴ νὰ μας
πῆ ἡ ἴδια
τὴ συμφορὰ καὶ τίς βαριόμοιρες τῆς
τύχης,
κι ὅσ' ἄλλα πιά τῆς μέλλονται, ἀπὸ
σε ἀς τὰ μάθη.

Προμηθεύς

Σε σένα στέκει, Ἰώ, τὴ χάρη νὰ τῶν
κάμης,
μια πού εἶναι μάλιστα κι ἀδερφές
τοῦ πατρός σου·
γιατί καὶ νὰ κλαυτὴ κανεῖς καὶ νὰ
θρηνήσῃ
τὰ πάθη του, ὅταν θὰ βρῆ δάκρυα
ἀπὸ κείνους
πού τον ἀκούουν, ὁ κόπος του δὲν
πάει τοῦ κάκου.

Ἴώ

Δε ξέρω πὼς μπορῶ νὰ μὴ σὰς
υπακούσω.

- σαφεῖ δὲ μύθῳ πᾶν ὄπερ
προσchrήζετε
πεύσεσθε· καίτοι καὶ λέγουσ'
αἰσχύνομαι
θεόσσυτον χειμῶνα καὶ διαφθορὰν
μορφῆς, ὅθεν μοι σχετλίᾳ
προσέπτατο.
- 645 αἰεὶ γὰρ ὄψεις ἔννουχοι πωλεύμεναι
ἔς παρθενῶνας τοὺς ἔμοῦς
παρηγόρουν
λείοισι μύθοις "ὦ μέγ' εὐδαιμον
κόρη,
τί παρθενεύει δαρὸν, ἔξόν σοι
γάμου
τυχεῖν μεγίστου; Ζεὺς γὰρ ἡμέρου
βέλει
- 650 πρὸς σοῦ τέθαλπται καὶ
συναίρεσθαι Κύπριν
θέλει· σὺ δ', ὦ παῖ, μὴ ἴπολακτίσης
λέχος
τὸ Ζηνός, ἀλλ' ἔξελθε πρὸς Λέρνης
βαθὺν
λειμῶνα, ποιμνας βουστάσεις τε
πρὸς πατρός,
ὡς ἂν τὸ Δῖον ὄμμα λωφήσῃ
πόθου."
- 655 τοιοῖσδε πάσας εὐφρόνας ὄνειρασι
συνειχόμεν δύστηνος, ἔστε δὴ
πατρὶ
ἔτλην γεγωνεῖν νυκτίφοιτ'
ὄνειρατα.
ὁ δ' ἔς τε Πυθῶ καπὶ Δωδώνης
πυκνοὺς
θεοπρόπους ἴαλλον, ὡς μάθοι τί χρῆ
- 660 δρῶντ' ἢ λέγοντα δαίμοσιν
πράσσειν φίλα.
ἦκον δ' ἀναγγέλλοντες
αἰολοστόμους
χρησμοὺς ἀσήμους δυσκρίτως τ'
- Ἐνα πρὸς ἓνα, ξάστερα, θακούσετε
ὅλα
πού ζητάτε ἀπὸ με, κι ἀν με ντροπὴ
θα λέγω
τῆ θεόργητῆ μου συμφορὰ καὶ τῆς
μορφῆς μου
το παράλλαμ' αὐτό, πὼς με βρήκε,
τῆ μαύρη!
- Συχνὰ τῆ νύχτα στὴν παρθενικὴ
μου κλίνη
ερχόνταν υπνοφαντασιές καὶ με
πλάνευαν
με λόγια δολερά: "ὦ
τρισευτυχισμένη,
πὼς κάθεσαι τόσον καιρὸ παρθένα
ἀκόμη,
ἐνὼ σε περιμένει ἡ πιο μεγάλη
τύχη;
γιατ' ἔχει ὁ Δίας φλογιστὴ ἀπ' τοῦ
ερωτᾶ σου
- τὰ βέλη, καὶ νὰ μοιραστὴ ποθεῖ μαζί
σου
τῆ γλύκα τῆς ἀγάπης σου· μα μὴ
αποστρέψῃς
τοῦ Δία τοὺς γάμους κ' ἔβγα, κόρη,
στὰ λειβάδια
τῆς Λέρνας, στοῦ πατέρα σου τὰ
βοσκοτόπια,
για νὰ χόρτασῃ ὁ πόθος σου τοῦ
Δία τὸ μάτι."
- Τέτοια ὄνειρα με τάραζαν ὅλες τίς
νύχτες
τὴν ἀμοιρῆ, ὡς που τόλμησα νὰ
κάμω λόγο
στον πατέρα γι' αὐτὰ τῶν ὑπνῶν
μου τὰ σκιάχτρα.
Καὶ κείνος στέλνει στὴν Πυθῶ καὶ
στὴ Δωδώνη
συχνοὺς θεοπρόπους, γιὰ νὰ μάθῃ,
τί ἀν θα κάμῃ
- ἢ τί ἀν θα πῆ, τοὺς θεοὺς θέλει
ευχαρίστηση.
Μα δυσσοπείκαστους χρησμοὺς
γυρνόντας φέρνουν,
σκοτεινὰ καὶ τυφλὰ κι ἀξεδιάλυτα

- εἰρημένους.
 τέλος δ' ἔναργης βάσις ἦλθεν
 Ἴνάχῳ
 σαφῶς ἐπισκήπτουσα καὶ
 μυθουμένη
- 665 ἔξω δόμων τε καὶ πάτρας ὠθεῖν
 ἐμέ,
 ἄφετον ἀλᾶσθαι γῆς ἐπ' ἐσχάτοις
 ὄροις·
 κεί μὴ θέλοι, πυρωπὸν ἐκ Διὸς
 μολεῖν
 κεραυνόν, ὃς πᾶν ἐξαιιστώσοι γένος.
- τοιοῖσδε πεισθεῖς Λοξίου
 μαντεύμασιν
- 670 ἐξήλασέν με κάπέκλησε δωμάτων
 ἄκουσαν ἄκων· ἀλλ' ἐπηνάγκαζέ νιν
 Διὸς χαλινὸς πρὸς βίαν πράσσειν
 τάδε.
 εὐθύς δὲ μορφή καὶ φρένες
 διάστροφοι
 ἦσαν, κερασις δ', ὡς ὄρατ',
 ὄξυστόμῳ
- 675 μύωπι χρισθεῖσ' ἐμμανεῖ σκιρτήματι
 ἦσσαν πρὸς εὐποτόν τε Κερχνεΐας
 ῥέος
 Λέρνης τε κρήνην· βουκόλος δὲ
 γηγενῆς
 ἄκρατος ὄργην Ἄργος ὠμάρτει,
 πυκνοῖς
 ὄσσοις δεδορκῶς τοὺς ἐμούςς κατὰ
 στίβους.
- 680 ἀπροσδόκητος δ' αὐτὸν ἀφνίδιος
 μόρος
 τοῦ ζῆν ἀπεστέρησεν. οἰστροπλήξ
 δ' ἐγὼ
 μάστιγι θείᾳ γῆν πρὸ γῆς
 ἐλαύνομαι.
- κλύεις τὰ πραχθέντ'· εἰ δ' ἔχεις
 εἰπεῖν ὅ τι
- λόγια.
 ὡς που μες στα πολλά ξάστερος
 ἦρθε λόγος
 στον Ἴναχο, προστάζοντας και
 λέγοντας του
- ἔξω απ' τα σπίτια κι απ' τη χώρα να
 με διώξη
 για να πλανιέμαι ἀπόλυτη στῆς γῆς
 τίς ἀκρες.
 κι αν δε θελήση, κεραυνὸς φωτιά
 απ' το Δία
 θαρθή π' ὄλο το γένος του θα
 ξολοθρέψη.
- Σε τέτοιους του Λοξία χρησμούς
 υποταγμένος
- μ' ἐβγαλε και μ' ἀπόδιωξε μες απ'
 το σπίτι
 ἀθελ' αὐτὸς ἀθελα ἐγὼ· μα να το
 πράξη
 με βία του Δία τον ἐσφιγγε το
 χαλινάρι.
 Κι ἀμέσως μου παράλλαξε η μορφή
 κι ο νους μου.
 κ' ἔτσι με κέρατα στο μέτωπο, ὡς
 με βλέπεις,
 μ' οξὺ κεντρί βοῖδόμυιγας
 φαρμακεμένη
- με ξώφρενα σκιρτήματα κατὰ το
 ῥέμμα
 τῆς Κέρχνης χύμηξα και τίς πηγές
 τῆς Λέρνας.
 και βοῖδολάτης γίγαντας ἀτόφυος, ο
 Ἄργος,
 ξακλούθα μέ ειχε ο ἀμέρωτος με
 μύρια μάτια
- πίσω απ' τα χνάρια μου· ὡς που
 ἀπάντεχος ο Χάρος
 τον πήρε ξάφνου, μα με θεϊκιά
 βουκέντρα
 μυιγοκέντητη ἐγὼ σε γῆ ἀπὸ γῆς
 πλανιούμαι.
- Ἄκουσες ὅσα τράβηξα· τῶρ' αν
 γνωρίζης

λοιπὸν πόνων, σήμαινε· μηδέ μ' οἰκτίσας

685 ξύνθαλπε μύθοις ψευδέσιν· νόσημα γὰρ αἴσχιστον εἶναί φημι συνθέτους λόγους.

Χορός

ἔα ἔα, ἄπεχε, φεῦ·
οὔποτ' οὔποτ' ἠύχουν <ῶδε >
ξένους
μολεῖσθαι λόγους εἰς ἀκοὰν ἐμάν,

690 οὐδ' ῶδε δυσθέατα καὶ δύσοιστα πῆματα, λύματα, [δείματα] ἀμφάκει κέντρῳ τύψειν ψυχὰν ἐμάν.
ἰὼ [ἰὼ] μοῖρα μοῖρα,

695 πέφρικ' εἰσιδοῦσα πρᾶξιν Ἴοῦς.

Προμηθεύς

πρῶ γε στενάξεις καὶ φόβου πλέα τις εἶ·
ἐπίσχες ἔστ' ἂν καὶ τὰ λοιπὰ προσμάθης.

Χορός

λέγ', ἐκδίδασκε· τοῖς νοσοῦσί τοι γλυκὺ
τὸ λοιπὸν ἄλγος προυξεπίστασθαι τορῶς.

Προμηθεύς

700 τὴν πρὶν γε χρειὰν ἠνύσασθ' ἐμοῦ πάρα
κούφως· μαθεῖν γὰρ τῆσδε πρῶτ' ἐχρήζετε
τὸν ἀμφ' ἑαυτῆς ἄθλον ἐξηγουμένης·
τὰ λοιπὰ νῦν ἀκούσαθ', οἷα χρή πάθη
τλῆναι πρὸς Ἥρας τήνδε τὴν νεάνιδα.

να πῆς ὅσα μου λείπουνται, φανέρωσε τα,
δίχως να θες ἀπὸ ἔλεος να με θερμάνης

με ψευτοπαρηγόριες· γιατί, λέω, δεν εἶναι ἄλλη πιο αἰσχρὴ ἀπ' τα πλαστά τα λόγια ἀρρώστεια.

Χορός

Αχ! Αχ!
μακριὰ κι ὄξω ἀπὸ μας!
ποτέ δεν τόλεγα ποτέ παράξενα ἔτσι πράματα
ν' ἀρθοῦν στὴν ἀκοή μου

κ' ἔτσι ἀστεργα ἀνυπόφερτα παθήματα, βδελύγματα, σκιαζήματα με δίστομο κεντρί
να μου μαργώσουν τὴ ψυχὴ μου.

τα πάθη σου εἶδα κ' ἐφριξα.
ὦ μοῖρα, μοῖρα, ἀλλοῖ μου!

Προμηθεύς

Πρὶν τῆς ὥρας θρηνεῖς καὶ πῆρες ἓνα φόβο...
περίμεν' ὡς που καὶ τὰ ἐπίλοιπα να μάθης.

Χορός

Λέγε, φανέρωνε τα· κ' εἶναι στους ἀρρώστους
καλὸ να ξέρουν ἀπὸ πρὶν, τί τους προσμένει.

Προμηθεύς

Εὐκόλα πρὶν πετύχατε ἀπὸ με τὴ χάρη
πού μου ζητήσατε· γιατί θέλατε πρῶτα
νακούσετε ἀπ' αὐτὴν τὰ πάθια τῆς τὴν ἴδια.
ακούτε τώρα καὶ τὰ ἐπίλοιπα, ὅσα πρέπει
ἀπὸ τὴν Ἥρα ἡ κόρη αὐτὴ να δοκιμάση.

- 705 σύ τ' Ἰνάχειον σπέρμα, τοὺς ἔμοὺς
λόγους
θυμῶ βάλ', ὡς ἂν τέρματ' ἐκμάθῃς
ὁδοῦ.
πρῶτον μὲν ἐνθένδ' ἡλίου πρὸς
ἀντολὰς
στρέψασα σαυτὴν στείχ'
ἀνηρότους γύας·
Σκύθας δ' ἀφίξῃ νομάδας, οἳ
πλεκτὰς στέγας
- 710 πεδάρσιοι ναίουσ' ἐπ' εὐκύκλοις
ὄχοις
ἐκηβόλοις τόξοισιν ἐξηρτυμένοι·
οἷς μὴ πελάζειν, ἀλλ' ἀλιστόνοις
πόδας
χρίμπουσα ῥαχίαισιν ἐκπερᾶν
χθόνα.
λαιᾶς δὲ χειρὸς οἱ σιδηροτέκτονες
- 715 οἰκοῦσι Χάλυβες, οὓς φυλάξασθαί
σε χρή.
ἀνήμεροι γὰρ οὐδὲ πρόσπλατοι
ξένοις.
ἦξεις δ' Ὑβριστὴν ποταμὸν οὐ
ψευδώνυμον,
ὄν μὴ περάσης, οὐ γὰρ εὐβατος
περᾶν,
πρὶν ἂν πρὸς αὐτὸν Καύκασον
μόλῃς, ὁρῶν
- 720 ὕψιστον, ἔνθα ποταμὸς ἐκφυσᾷ
μένος
κροτάφων ἀπ' αὐτῶν.
ἀστρογείτονας δὲ χρή
κορυφὰς ὑπερβάλλουσιν ἐς
μεσημβρινὴν
βῆναι κέλευθον, ἐνθ', Ἀμαζόνων
στρατὸν
ἦξεις στυγάνορ', αἷ Θεμίσκουραν
ποτε
- 725 κατοικιοῦσιν ἀμφὶ Θερμώδονθ', ἵνα
τραχεῖα πόντου Σαλμηδυσσία
γνάθος
ἐχθρόξενος ναύταισι, μητρυιὰ
νεῶν·
- και συ, του Ἰνάχου σπέρμα, βάλ' τα
μες στο νου σου
τα λόγια αυτά, τους δρόμους σου
για να γνωρίζης.
Πρώτ' απ' εδῶ προς του ἡλίου
στρέφοντας το βγάμμα
θα προχωρῆς γραμμὴ σ' ανόργωτα
χωράφια
και στους σκηνίτες Σκύθες θέ να
φτάσης, πόχουν
- σπίτια, στέγες πλεχτές ψηλά πάνω
σ' αμάξια,
αρματωμένοι με μακρόρριχτα
δοξάρια·
μην τους σιμώσης· μα
στριμώχνοντας τα χνάρια
στους κυματοχτυπούς γκρεμνοὺς
βγαίνε απ' τη χώρα.
Ἐπειτα απ' το ζερβί το χέρι οι
σιδεράδες
- Χάλυβες κατοικούν, που πρέπει ν'
αποφύγῃς,
γιατ' εἰν' ἀνήμεροι ἀνθρωποι κ'
εχθροὶ στους ξένους.
Κ' ὕστερα στον Ὑβρίστην - ὄνομα
και πράμα -
θα φτάσης ποταμὸ, πού εύκολα δεν
περνιέται,
παρ' ὅταν ἐρθῆς στου Καυκάσου
αὐτὸ το μέρος,
- του πιο ψηλοῦ βουνοῦ, πού ο
ποταμὸς ξεχύνει
κατώκορφα την ἀφρη του· κι αφού
περάσης
τις ἀστρογείτονές του αὐτές
κορφές, θα στρέψῃς
το δρόμο νοτινά, και κεί τις
αντρομάχες
Ἀμαζόνες θα βρῆς, πού κάποτε θέ
νάρθουν
- να κατοικήσουν τη Θεμίσκουρα,
τριγύρω
στο Θερμώδοντα, ως πέρα στη
Σαλμηδυσσία
τη γλώσσα, εχθρὴ στους ναύτες και

αὐταῖ σ' ὀδηγήσουσι καὶ μάλ'
ἀσμένως.
ἰσθμὸν δ' ἐπ' αὐταῖς στενοπόροις
λίμνης πύλαις

μητρυιά στα πλοία·
αὐτές και πάρα πρόθυμα θα σ'
οδηγήσουν
και στον Κιμμέριο τον πορθμὸ
θαρθής, στῆς λίμνης
τάνοιγμα ἐπάνω το στενό, πού μ'
ὄλη πρέπει

730 Κιμμερικὸν ἦξεις, ὄν
θρασυσπλάγχνως σε χρῆ
λιποῦσαν αὐλῶν' ἐκπερᾶν
Μαιωτικόν·
ἔσται δὲ θνητοῖς εἰσαεὶ λόγος μέγας
τῆς σῆς πορείας, Βόσπορος δ'
ἐπώνυμος
κεκλήσεται. λιποῦσα δ' Εὐρώπης
πέδον

τῆν τόλμη τῆς καρδιάς ναφήσης κ'
ἴσα ἀντίκρυ
να σχίσῃς το Μαιωτικὸ πορθμὸ, πού
ὡς τόσο
λόγος πολὺς θα μείνη πάντα στους
ἀνθρώπους
ἀπ' αὐτὸ σου το πέρασμα, κι ἀπ'
τόνομα σου
Βόσπορος θέλει ονομαστή· κ' ἔτσι
ἀπ' τῆ χώρα

735 ἦπειρον ἦξεις Ἀσιάδ'· ἄρ', ὑμῖν
δοκεῖ
ὁ τῶν θεῶν τύραννος ἐς τὰ πάνθ'
ὁμῶς
βίαιος εἶναι; τῆδε γὰρ θνητῆ θεὸς
χρήζων μιγῆναι τάσδ' ἐπέρριπεν
πλάνας.
πικροῦ δ' ἔκυρσας, ὦ κόρη, τῶν
σῶν γάμων

τῆς Εὐρώπης θαρθής στα μέρη τῆς
Ἀσίας.
Λοιπὸν τί λέτε; δε σας φαίνεται ο
δεσπότης
πῶς εἶναι τῶν θεῶν ὁμοία σκληρὸς
στα πάντα,
πού για να θέλῃ, αὐτὸς θεός,
θνητῆς γυναίκα
ν' ἀπολαύσῃ τον ἔρωτα, τῆν ἔρριξε
σε τέτοιους
κατατρεμούς; κ' ἡῦρες τῶν γάμων
σου μνηστήρα

740 μνηστῆρος. οὐς γὰρ νῦν ἀκήκοας
λόγους,
εἶναι δόκει σοι μηδέπω 'ν
προοιμίοις.

πικρὸ, κόρη φτωχῆ, γιατί ὅσα ἔχεις
μ' ἀκούσει
δεν εἶναι, ξέρε το, οὐδ' ἀρχὴ τῶν
συμφορῶν σου.

Ἰώ

ἰώ μοί μοι, ἔ ἔ.

Προμηθεύς

σὺ δ' αἶ κέκραγας κἀναμυχθίζῃ; τί
που
δράσεις, ὅταν τὰ λοιπὰ πυνθάνῃ
κακά;

Χορός

745 ἦ γάρ τι λοιπὸν τῆδε πημάτων
ἐρεῖς;

Ἰώ

Ἄλλοι μου, ἄλλοι! Ἄχ! Ἄχ!

Προμηθεύς

Πάλι θρηνεῖς και σκούζεις· τότε τί
θα κάμῃς.
ὅταν θ' ἀκούσῃς και τα ἐπιλοιπα τῆς
πάθη;

Χορός

Μένουν ἀλήθεια κι ἄλλα να τῆς πῆς
ἀκόμα;

Προμηθεύς

δυσχείμερόν γε πέλαγος ἀτηρᾶς
δύης.

Ἴώ

τί δῆτ' ἔμοι ζῆν κέρδος, ἀλλ' οὐκ ἐν
τάχει
ἔρριψ' ἑμαυτὴν τῆσδ' ἀπὸ στύφλου
πέτρας,
ὅπως πέδοι σκήψασα τῶν πάντων
πόνων

750 ἀπηλλάγην; κρεῖσσον γὰρ εἰσάπαξ
θανεῖν
ἢ τὰς ἀπάσας ἡμέρας πάσχειν
κακῶς.

Προμηθεύς

ἧ δυσπετῶς ἂν τοὺς ἔμοις ἄθλους
φέρεις,
ὄτῳ θανεῖν μὲν ἔστιν οὐ
πεπρωμένον·
αὕτη γὰρ ἦν ἂν πημάτων
ἀπαλλαγὴ·

755 νῦν δ' οὐδέν ἐστι τέρμα μοι
προκείμενον
μόχθων, πρὶν ἂν Ζεὺς ἐκπέσῃ
τυραννίδος.

Ἴώ

ἧ γάρ ποτ' ἔστιν ἐκπεσεῖν ἀρχῆς
Δία;

Προμηθεύς

ἦδοι' ἂν, οἶμαι, τήνδ' ἰδοῦσα
συμφορὰν.

Ἴώ

πῶς δ' οὐκ ἂν, ἦτις ἐκ Διὸς πάσχω
κακῶς;

Προμηθεύς

760 ὡς τοίνυν ὄντων τῶνδ' εἰ σοὶ μαθεῖν
πάρα.

Ἴώ

Προμηθεύς

Ολόκληρο ἀγριο πέλαγο μαύρης
φουρτούνας.

Ἴώ

Τότε τί μ' ωφελεί να ζω κ' ευτύς
δεν τρέχω
πάνω απ' αὐτόν να γκρεμιστώ το
ξερό βράχο
και βροντημένη καταγής να
γλύτωνα ἔτσι

απ' ὅλα τα δεινά; κάλλιο κανείς να
πάη
μια και καλή, παρά να τυραγνιέται
αιώνια.

Προμηθεύς

Πόσο βαριά θα βάσταες τους δικούς
μου πόνους,
πού να πεθάνω εγώ δε μου εἶναι
πεπρωμένο!
γιατ' ἔτσι, θέ να γλύτων' απ' τα
βάσανα μου·

μα τῶρ' ἄλλο δεν βλέπω μπρος
κανένα τέλος
στα πάθη μου, πρὶν πέσῃ ο Δίας
ἀπὸ το θρόνο.

Ἴώ

Τη βασιλεία ποτέ μπορεί να χάσῃ ο
Δίας;

Προμηθεύς

Θάχαιρες βέβαια νάβλεπες μια
τέτοια τύχη.

Ἴώ

Καὶ πῶς να μη; πούν' αφορμὴ της
συμφορᾶς μου;

Προμηθεύς

Μπορεῖς λοιπὸν να χαιρεσαι, γιατί
θα γίνῃ.

Ἴώ

πρὸς τοῦ τύραννα σκήπτρα
συληθήσεται;

Προμηθεύς

πρὸς αὐτὸς αὐτοῦ κενοφρόνων
βουλευμάτων.

Ἴώ

ποιῶ τρόπω; σήμερον, εἰ μή τις
βλάβη.

Προμηθεύς

γαμεῖ γάμον τοιοῦτον ᾧ ποτ'
ἀσχαλᾷ.

Ἴώ

765 θέορτον, ἢ βρότειον; εἰ ῥητόν,
φράσον.

Προμηθεύς

τί δ' ὄντιν'·; οὐ γὰρ ῥητόν
αὐδοῦσθαι τόδε.

Ἴώ

ἢ πρὸς δάμαρτος ἐξανίσταται
θρόνων;

Προμηθεύς

ἢ τέξεταί γε παῖδα φέρτερον
πατρός.

Ἴώ

οὐδ' ἔστιν αὐτῷ τῆσδ' ἀποστροφῆ
τύχης;

Προμηθεύς

770 οὐ δῆτα, πλὴν ἔγωγ' ἂν ἐκ δεσμῶν
λυθεῖς.

Ἴώ

τίς οὖν ὁ λύσων ἐστὶν ἄκοντος
Διός;

Προμηθεύς

τῶν σῶν τιν' αὐτὸν ἐγγόνων εἶναι
χρεῶν.

Κι ἀπὸ ποιόν θέλει τῆς ἀρχῆς τα
σκήπτρα χάσει;

Προμηθεύς

Ἀπ' τίς δικές του μόνος του τις
μάταιες γνώμες.

Ἴώ

Καί με ποιο τρόπο; ἰστόρησε μου
το, ἀν δε βλάβη.

Προμηθεύς

Γάμο θα κάμη τέτοιο, πού θα
μετανοιώση.

Ἴώ

Με θεά ἢ με θνητή; δε μου το λες,
ἀν κάνη;

Προμηθεύς

Τί μ' ὅποια; αὐτὸ ἀπ' το στόμα μου
δεν πάει νάβγη.

Ἴώ

Καί θα ξεθρονιστῆ λοιπὸν ἀπὸ
γυναῖκα;

Προμηθεύς

Παιδί, ἀπ' τον ἴδιο πιο τρανό, θα
του γέννηση.

Ἴώ

Καί ν' ἀποφύγη το κακὸ δὲν εἶναι
τρόπος;

Προμηθεύς

Κανεῖς, ἐξω ἀν ἐγὼ λυθῶ ἀπὸ τα
δεσμὰ μου.

Ἴώ

Ποιος νὰ σε λύση, δίχως νὰ το θέλη
ὁ Δίας;

Προμηθεύς

Εἶναι γραμμένο κάποιος νάναι ἀπὸ
δικούς σου.

Ἴώ

πῶς εἶπας; ἢ ἴμους παῖς σ' ἀπαλλάξει
κακῶν;

Προμηθεύς

τρίτος γε γένναν πρὸς δέκ' ἄλλαισιν
γοναῖς.

Ἴώ

775 ἦδ' οὐκέτ' εὐξύμβλητος ἢ
χρησμοδία.

Προμηθεύς

καὶ μηδὲ σαυτῆς ἐκμαθεῖν ζητεῖ
πόνους.

Ἴώ

μή μοι προτείνων κέρδος εἶτ'
ἀποστέρει.

Προμηθεύς

δυοῖν λόγοιν σε θατέρω
δωρήσομαι.

Ἴώ

ποίοιν; πρόδειξον, αἴρεσίν τ' ἔμοι
δίδου.

Προμηθεύς

780 δίδωμ'· ἔλοῦ γάρ, ἢ πόνων τὰ
λοιπά σοι
φράσω σαφηνῶς, ἢ τὸν ἐκλύσοντ'
ἐμέ.

Χορός

τούτων σὺ τὴν μὲν τῆδε, τὴν δ'
ἔμοι χάριν
θέσθαι θέλησον, μηδ' ἀτιμάσης
λόγου·
καὶ τῆδε μὲν γέγωνε τὴν λοιπὴν
πλάνην,

785 ἔμοι δὲ τὸν λύσοντα· τοῦτο γὰρ
ποθῶ.

Προμηθεύς

ἐπεὶ προθυμεῖσθ', οὐκ

Ἴώ

Πῶς εἶπες; γυιός μου τάχα λες να
σε λύτρωση;

Προμηθεύς

Από τρεῖς κι ἄλλες δέκα σου γενιές
κατόπι.

Ἴώ

Αυτοὺς σου τώρα τους χρησμοὺς
πια δεν τους νοιώθω.

Προμηθεύς

Τότε μη θες και τάλλα σου να
μάθης πάθη.

Ἴώ

Τη χάρη μια πού μόταξες μην
πάρης πίσω.

Προμηθεύς

Το ένα απ' τα δυο πού εἶχα να πω
θα σου χαρίσω.

Ἴώ

Πέ μου ποια 'ναι τα δυο κι ἀφίς με
να διαλέξω.

Προμηθεύς

Σ' αφήνω, διάλεξε· ἢ τα ἐπίλοιπα
σου πάθη
καθαρά να σου πω, ἢ ποιος θα
λύση ἐμένα.

Χορός

Απ' τίς δυο χάρες θέλησε τη μια να
κάμης
ἐμένα και την ἄλλη αὐτῆς· μη μου
λες ὄχι.
μα πέ σ' αὐτὴν τους δρόμους πόχει
ἀκόμα πίσω,

και μένα αὐτό πού ἐπιθυμῶ, ποιος
θα σε λύση.

Προμηθεύς

Στην τόση σας ἐπιθυμία δεν εἶναι

- έναντιώσομαι
τὸ μὴ οὐ γεγωνεῖν πᾶν ὅσον
προσchrήζετε.
σοὶ πρῶτον, Ἴοϊ, πολύδονον πλάνην
φράσω,
ἦν ἐγγράφου σὺ μνήμοσιν δέλτοις
φρενῶν.
- 790 ὅταν περάσης ρεῖθρον ἠπειροῖν
ὄρον,
πρὸς ἀντολὰς φλογῶπας
ἠλιοστιβεῖς
*
πόντου περῶσα φλοῖσβον, ἔστ' ἂν
ἐξίκη
πρὸς Γοργόνεια πεδία Κισθίνης, ἵνα
αἱ Φορκίδες ναίουσι θηναῖαι κόραι
- 795 τρεῖς κυκνόμορφοι, κοινὸν ὄμμ'
ἐκτημέναι,
μονόδοντες, ἄς οὐθ' ἥλιος
προσδέρεται
ἀκτῖσιν οὐθ' ἡ νύκτερος μήνη ποτέ.
πέλας δ' ἀδελφαὶ τῶνδε τρεῖς
κατάπτεροι,
δρακοντόμαλλοι Γοργόνες
βροτοστυγεῖς,
- 800 ἄς θνητὸς οὐδεὶς εἰσιδὼν ἔξει
πνοάς.
τοιοῦτο μὲν σοὶ τοῦτο φρούριον
λέγω·
ἄλλην δ' ἄκουσον δυσχερῆ
θεωρίαν·
ὄξυστόμους γὰρ Ζηνὸς ἀκραγεῖς
κύνας
γρῦπας φύλαξαι, τόν τε μουνῶπα
στρατὸν
- 805 Ἄριμασπὸν ἵπποβάμον', οἷ
χρυσόρρυτον
- τρόπος
ν' ἀντισταθῶ, κι ὅλα θα σας τα πω
πού ἀκόμα
λαχταράτε ν' ἀκούσετε· και πρῶτα
εσένα
τους πολυπλάνητούς σου, Ἰώ, θα
πω τους δρόμους,
και γράφ' τους στα θυμητικά του
νου δεφτέρια.
- Αφοῦ θέ να διαβῆς το ρέμμα πού
χωρίζει
τη μια ἀπ' την ἄλλην ἠπειρο, θα
στρέψης κάτω
στην πυρωμένη ανατολή πού
δέρνει ο ἥλιος,
και του πελάου το σάλαγο
περνόντας θάρθης
κατὰ τους κάμπους τους
Γοργόνειους της Κισθίνης,
πού οι τρεῖς παμπάλαιες κατοικούν
Φορκίδες κόρες
- κυκνόμορφες, μονόδοντες, μ' ἓνα
μονάχα
μάτι και για τίς τρεῖς των, πούδε
του ἡλίου αχτίδες
ποτέ τίς βλέπουν, ουδέ της νυχτιάς
φεγγάρι.
Κ' οι ανθρωπομίσητες κοντά τρεῖς
ἀδερφές των
οι φτερωτές και φιδοπλόκαμες
Γοργόνες,
- πού ἄνθρωπος να τίς δη, δεν ἔχει
πια να ζήση·
και σου το λέω αὐτὸ τα μέτρα σου
να λάβης.
Μ' ἄκουσε κι ἄλλο φοβερό θέαμ'
ἀκόμη·
γιατί και τους ἀκρόχολους του Δία
τους σκύλους
τους Γρύπες, με το σουβλερό
μουσούνι, πρέπει
να φυλαχτής κι ἀπ' το στρατὸ τον
καβαλλάρη
- των μονοφθάλμων Ἀριμάσπων, πού
στὶς ὄχθες

οικοῦσιν ἀμφὶ νᾶμα Πλούτωνος
πόρου·
τούτοις σὺ μὴ πέλαζε. τηλουρὸν δὲ
γῆν
ἤξεις, κελαινὸν φύλον, οἳ πρὸς
ἡλίου
ναίουσι πηγαῖς, ἔνθα ποταμὸς
Αἰθίοψ.

810 τούτου παρ' ὄχθας ἔρφ', ἕως ἂν
ἐξίκη
καταβασμόν, ἔνθα Βιβλίνων ὀρῶν
ἄπο
ἴησι σεπτὸν Νεῖλος εὐποτον ῥέος.
οὗτός σ' ὀδώσει τὴν τρίγωνον ἐς
χθόνα
Νειλῶτιν, οὗ δὴ τὴν μακρὰν
ἀποικίαν,

815 Ἰοῖ, πέπρωται σοί τε καὶ τέκνοις
κτίσαι.
τῶν δ' εἴ τί σοι ψελλόν τε καὶ
δυσεύρετον,
ἐπανδίπλαζε καὶ σαφῶς ἐκμάνθανε·
σχολὴ δὲ πλείων ἢ θέλω πάρεστί
μοι.

Χορός

εἰ μὲν τι τῆδε λοιπὸν ἢ παρειμένον

820 ἔχεις γεγωνεῖν τῆς πολυφθόρου
πλάνης,
λέγ'· εἰ δὲ πάντ' εἴρηκας, ἡμῖν αὖ
χάριν
δοῦς ἦνπερ αἰτούμεσθα, μέμνησαι δέ
που.

Προμηθεύς

τὸ πᾶν πορείας ἦδε τέρμ' ἀκήκοεν.
ὅπως δ' ἂν εἰδῆ μὴ μάτην κλύουσά
μου,

825 ἂ πρὶν μολεῖν δεῦρ' ἐκμεμόχθηκεν

του χρυσορρόα του Πλούτωνα
κάθονται γύρω.
αυτοὺς μην τους ζυγώνης συ· και
θέ να φτάσης
σε χώρα αλαργινὴ μαύρων
ανθρώπων πέρα
κατὰ του Ἡλίου τίς πηγές, πού τους
ποτίζει
ο Αἰθίοπας ποταμὸς· αυτού τίς
ὄχθες πάρε

και τράβα ως πού να βρῆς τον
καταρράχτην, όπου
τ ἅγια καλόπιστα νερά του
κατεβάζει
ο Νεῖλος ποταμὸς ἀπὸ τα Βύβλινα
ὄρη·
κι αυτός στην τρίγωνη θα σε
στρατέψη χώρα,
την Αἴγυπτο, όπου την τρανή την
ἀποικία

εσὺ κ' οἱ γυιοὶ σου εἶναι γραφτὸ να
θεμελιώσης.
Ἄν τίποτ' ἀπ' αὐτὰ ψευδὸ και δεν το
νοιώθεις,
ρῶτα με πάλι ξάστερα να σου
εξηγήσω·
γιατ' ἄδειαν ἔχω πιότερη κι ἀπ' ὅση
θέλω.

Χορός

Ἄν μένη ἀπ' τους πολυφθορους
αυτῆς τους δρόμους,

ἢ ἔχεις ἀφήσει τίποτε να πῆς
ἀκόμη,
λέγε· μ' ἀν ὅλα τάχης πῆ, κάμε τη
χάρη
και μας πού σου ζητήσαμε· βέβαια
θυμάσαι.

Προμηθεύς

Ὅλη ως το τέλος την πορεία της
ἔχει ἀκούσει
αυτῆ· μα για να δη πως δε μιλῶ του
βρόντου,

θα πω κι ὅσα πρὶν ἐρῆθη ἐδῶ εἶχε

- φράσω,
τεκμήριον τοῦτ' αὐτὸ δοῦς μύθων
ἐμῶν.
ὄχλον μὲν οὖν τὸν πλεῖστον
ἐκλείψω λόγων,
πρὸς αὐτὸ δ' εἶμι τέρμα σῶν
πλανημάτων.
ἐπεὶ γὰρ ἤλθες πρὸς Μολοσσὰ
γάπεδα,
- 830 τὴν αἰπύνωτόν τ' ἀμφὶ Δωδώνην,
ἵνα
μαντεῖα θᾶκός τ' ἐστὶ Θεσπρωτοῦ
Διός,
τέρας τ' ἄπιστον, αἱ προσήγοροι
δρῦες,
ὕφ' ὧν σὺ λαμπρῶς κούδεν
αἰνικτηρίως
προσηγορεύθης ἢ Διὸς κλεινὴ
δάμαρ
- 835 μέλλουσ' ἔσεσθαι. τῶνδε
προσσαίνει σέ τι ;
έντεῦθεν οἰστρήσασα τὴν
παρακτίαν
κέλευθον ἦξας πρὸς μέγαν κόλπον
Ῥέας,
ἀφ' οὗ παλιμπλάγκτοισι χειμάζη
δρόμοις·
χρόνον δὲ τὸν μέλλοντα πόντιος
μυχός,
- 840 σαφῶς ἐπίστασ', Ἴόνιος
κεκλήσεται,
τῆς σῆς πορείας μνήμα τοῖς πᾶσιν
βροτοῖς.
σημεῖά σοι τάδ' ἐστὶ τῆς ἐμῆς
φρενός,
ὡς δέρκεται πλέον τι τοῦ
πεφασμένου.
τὰ λοιπὰ δ' ὑμῖν τῆδέ τ' ἐς κοινὸν
φράσω,
- 845 ἐς ταύτῃ ἐλθὼν τῶν πάλαι λόγων
ἶχνος.
ἔστιν πόλις Κάνωβος ἐσχάτη
χθονός,
Νείλου πρὸς αὐτῷ στόματι καὶ
προσχώματι·
- περάσει,
δίνοντας τούτο ἀπόδειξι γὰρ τάλλα
πού εἶπα·
καὶ γὰρ ναφῆνω τὰ πολλὰ καὶ ἀδίκαια
λόγια
εὐτὺς στὸν τελευταῖο σου θαρθῶ
τὸ δρόμο.
Λοιπὸν ἀφοῦ ἐφτάσες στῶν
Μολοσσῶν τὴ χώρα
καὶ κατὰ τὴ ψηλὸρραχη Δωδώνην,
ὅπου
τοῦ Δία τοῦ Θεσπρωτοῦ μαντεῖα καὶ
ὁ θρόνος εἶναι
καὶ, θάμ' ἀπίστευτον, οἱ δρῦες οὐδὲν
μιλοῦνε
καὶ πού σε καληνῶρισαν ξάστερα καὶ
ὄχι
μ' αἰνίγματα "τῆ σεβαστῆ τοῦ Δία
γυναῖκα"
- σοὺ ἀγγίζει τὴν καρδιά τίποτ' ἀπ'
ὅλα τούτα;
ἀπὸ κεί οἰστρός σ' ἐσφίξε κ'
ἐδῶσες δρόμο
κατάγιαλα πρὸς τὸν πλατὺ τῆς Ῥέας
τὸν κόρφο,
ἀπ' ὅπου πίσω γύρισες σὲ νέες
φουρτούνες.
Μα σὲ μελλοῦμένους καιροὺς αὐτὸς
ὁ πόντος
Ἴόνιος θὰ ὀνομαστή, σοὺ λέω γὰρ
ξέρης,
γὰρ γὰρ να θυμάει τὸ δρόμο σου σ' ὅλο
τὸν κόσμον.
Σημάδια λοιπὸν ἔχε αὐτὰ, πῶς
βλέπει κάτι
πιότερο καὶ ἀπ' τὸ φανερό ἐμένα ο
νοῦς μου.
Τώρα γὰρ σὰς καὶ αὐτὴν μαζί θὰ πῶ
ὅσα μένουν
γυρνώντας πίσω στὰ παλιὰ τῶν
λόγων χνάρια.
Στὴν ἀκρὴ ἀκρὴ τῆς γῆς τοῦ Νείλου
εἶναι μιὰ πόλη,
ὁ Κάνωβος, στίς ἴδιες ἐκβολές τοῦ
ἐπάνω·

- ένταῦθα δὴ σε Ζεὺς τίθησιν
ἔμφρονα
ἐπαφῶν ἀταρβεῖ χεῖρι καὶ θιγῶν
μόνον.
- 850 ἐπόνυμον δὲ τῶν Διὸς γεννημάτων
τέξεις κελαινὸν Ἴεπαφον, ὃς
καρπώσεται
ὄσσην πλατύρρους Νεῖλος ἀρδεύει
χθόνα·
πέμπτη δ' ἀπ' αὐτοῦ γέννα
πεντηκοντάπαις
πάλιν πρὸς Ἄργος οὐχ ἔκοῦσ'
ἐλεύσεται
- 855 θηλύσπορος, φεύγουσα συγγενῆ
γάμον
ἀνεπιῶν· οἱ δ' ἐπτοημένοι φρένας,
κίρκοι πελειῶν οὐ μακρὰν
λελειμμένοι,
ἤξουσι θηρεύοντες οὐ θηρασίμους
γάμους, φθόνον δὲ σωμάτων ἔξει
θεός·
- 860 Πελασγία δὲ δέξεται θηλυκτόνω
Ἄρει, δαμέντων νυκτιφρουρήτῳ
θράσει.
γυνὴ γὰρ ἄνδρ' ἕκαστον αἰῶνος
στερεῖ,
δίθηκτον ἐν σφαγαῖσι βάψασα
ξίφος·
τοιὰδ' ἐπ' ἐχθροὺς τοὺς ἐμοὺς
ἔλθοι Κύπρις.
- 865 μίαν δὲ παίδων ἴμερος θέλξει τὸ μὴ
κτεῖναι σύννευον, ἀλλ'
ἀπαμβλυνθήσεται
γνώμη· δυοῖν δὲ θάτερον
βουλήσεται,
κλύειν ἀναλκίς μᾶλλον ἢ μαιφόνος·
αὕτη κατ' Ἄργος βασιλικὸν τέξει
γένος.
- εδῶ σε φέρνει πάλι ο Δίας στα
λογικά σου
μ' ἀσφαλτο χέρι αγγίζοντας - μ'
επαφή μόνο.
- κ' ἔτσι απ' το Δία μαύρο γιού θέ να
γεννήσης,
τον Ἴεπαφο με τόνομα, πού ὄση
ποτίζει
χώραν ο Νεῖλος ο πλατύς θα
εξουσιάση.
Κι απ' αὐτόν πέμπτη γενεά οι
πενήντα κόρες
στο Ἄργος θαρθούνε πίσω, δίχως
να το θέλουν,
- για ν' αποφύγουν το συγγενικό το
γάμο
με τους ξαδέρφους των, πού
ποθοπλανταγμένοι,
σαν τα γεράκια ἀπόκοντα στίς
περιστέρες,
κυνηγόντας θαρθούν ακυνήγητους
γάμους.
Μα ο Θεός δε θα τους αξίωση να
χαρούνε
- τα σώματα τους· κι ἀπό θηλυκειάν
αντρεία
και νυχτοφύλαχτην ἀποκοτιά
πεσμένους
θα δεχτή η γη του Πελασγού, και
καθενός των
θα πάρη η καθεμιά γυναίκα τη ζωή
τους,
μπήχνοντας δίστομο σπαθί μες στίς
σφαγές των.
Τέτοιος να πέφτη ο Ἴερωτας και
στους εχθρούς μου!
- Μόνο μίαν απ' τίς κόρες θα γητέψη
η αγάπη,
να μη σφάξη το ταίρι της και με τη
γνώμη
στομωμένη, κάλλιο απ' τα δυο θα
προτίμηση
ἀναντρη ν ακουστή η μιανή
αντροφόνα.
Αυτή γενεά βασιλική θέ να γεννήση

- 870 μακροῦ λόγου δεῖ ταῦτ' ἐπεξελεθεῖν
τορῶς.
σπορᾶς γε μὴν ἐκ τῆσδε φύσεται
θρασύς
τόξοισι κλεινός, ὃς πόνων ἐκ τῶνδ'
ἐμέ
λύσει. τοιόνδε χρησμὸν ἢ
παλαιγενῆς
μήτηρ ἐμοὶ διῆλθε Τιτανὶς Θέμις·
στο Ἄργος· μα θάθελε πολλά λόγια
ὄλα τούτα
να λέω καταλεπτῶς· μα ὅπως και
νάναί, θάβγη
τοξότης ἀπ' το σπέρμα αὐτό
ξακουστός ἥρωσ,
πού ἀπ' τα βάσαν' αὐτά και μένα θα
λύτρωση.
Τέτοιο κρατῶ χρησμὸ ἀπ' την
πανάρχαια Θέμη
την Τιτανίδα τη μητέρα μου, μα
θέλει
- 875 ὅπως δὲ χῶπη, ταῦτα δεῖ μακροῦ
λόγου
εἰπεῖν, σύ τ' οὐδὲν ἐκμαθοῦσα
κερδανεῖς.
πολὺν καιρὸ, το πῶς και τί να σου
ιστορήσω
και συ δε θάχες διάφορο να μου τ'
ακούσης.
- Ἴώ**
ἐλελεῦ ἐλελεῦ,
ὑπό μ' αὔ σφάκελος και
φρενοπληγεῖς
μανίαί θάλπους', οἴστρου δ' ἄρδις
- Ἴώ**
Ἄχ! αλλοί κι ἀπ' αλλοί!
Πάλι ἀρχίζει σπασμὸς και μανίας
ταραγμὸς
να πυρώνη το νου μου, και τρέλλας
κεντρί
- 880 χρίει μ' ἄπυρος·
κραδία δὲ φόβῳ φρένα λακτίζει.
τροχοδινεῖται δ' ὄμμαθ' ἐλίγδην,
ἔξω δὲ δρόμου φέρομαι λύσσης
πνεύματι μάργῳ, γλώσσης
ἀκρατής·
με φωτιά δίχως φλόγα μ' ἀνάφτει.
Μεσ στα στήθια ἀπὸ τον τρόπο
λαχτίζ' η καρδιά,
τροχοφέρνουν τα μάτια ἓνα γύρο
κι ὄξω δρόμου με παίρνει και
φέρνει ὄξω νου
η ἀγρια μπόρα της λύσσης και δεν
κυβερνῶ
- 885 θολεροὶ δὲ λόγοι παίουσ' εἰκῆ
στουγνήσ πρὸς κύμασιν ἄτης.
πια τη γλώσσα· μα λόγια ἀλλ' ἀντ'
ἀλλα θολά
με της μαύρης τα κύματα της
συμφοράς
μιαν ἐρχονται, μια πάνε.

Γ' ΣΤΑΣΙΜΟ

Χορός

Χορός

	ἢ σοφὸς ἢ σοφὸς [ἦν] ὃς πρῶτος ἐν γνώμα τόδ' ἐβάστασε καὶ γλώσ- σα διεμυθολόγησεν,	Σοφὸς ἀλήθεια ἦταν σοφός, που πρῶτος τόζυασε στο νου του καὶ τόβαλε σε μύθο: πως
890	ὡς τὸ κηδεῦσαι καθ' ἑαυτὸν ἀριστεύει μακρῶ, καὶ μήτε τῶν πλούτῳ διαθρυπτομένων μήτε τῶν γέννα μεγαλυνομένων ὄντα χερνήταν ἐραστεῦσαι γάμων.	πολύ πιο κάλλιο εἶναι κανεῖς μ' ὁμοίους του να συμπεθεριάζη κι ἄνθρωπος χεροδουλευτῆς μ' ὅσους τα πλούτη τα μεγάλα χαίρουνται, μ' ὅσους στην αρχοντογενιά τους 'παίρουνται γάμους αταίριαστους να μην ταιριάζη.
	μήποτε μήποτέ μ', ὦ	Μη μ' αξιώσετε ποτέ,
895	<πότνιαι> Μοῖραι, λεχέων Διὸς εὐνά- τειραν ἴδοισθε πέλουσαν· μηδὲ πλαθείην γαμέτα τινὶ τῶν ἐξ οὐρανοῦ. ταρβῶ γὰρ ἀστεργάνορα παρθενίαν εἰσορῶσ' Ἴουῖς ἀμαλαπτομέναν	σεβάσμιες Μοῖρες, να με δούνε νύφη στην κλίνη του Διός· μηδ' απ' τον ουρανό θεός πως μ' ἐξευγάρωσε γαμπρός να πούνε. Τρομάζω την ἀμάλαγη πού βλέπω της Ἰώς κι ἀστεργη παρθενιά να φτεῖρεται μ' ὅσους τραβά παραδαρμούς καὶ κακοπλάνητους διωγμούς
900	δυσπλάνοις Ἴηρας ἀλατείαις πόνων. ἐμοὶ δ' ὅτε μὲν ὀμαλὸς ὁ γάμος, ἄφοβος· [οὐ δέδια·] μηδὲ κρεισσόνων θεῶν ἔρωσ ἀφικτον ὄμμα προσδράκοι με. ἀπόλεμος ὅδε γ' ὁ πόλεμος, ἄπορα πόριμος·	ἀπ' τη σκληρῆ της Ἴηρας ἀπονιά. Σύμφωνος γάμος ταιριαστός - τέτοιοι ἐγὼ τιμῶ καὶ τέτοιος φόβο δε μου φέρνει· κι ἀσ μήν τ' ἀξιθῶ κανεῖς ἀπ' τους μεγάλους τους θεοὺς μ' ἐρωτικιά ἀφευχτη ματιά πάνω σε με να γέρνη. Μαζὶ τους ἀπολέμητος ὁ πόλεμος αυτός
905	οὐδ' ἔχω τίς ἂν γενοίμαν. τὰν Διὸς γὰρ οὐχ ὀρῶ	κ' εἶναι κακοῦ προξενητῆς κι οὐδὲ ἔχω τί θα γίνω· γιατί δε βλέπω τη βουλή του παντοδύναμου θεοῦ
906b	μητιν ὄπα φύγοιμ' ἂν.	πως θάταν ν' ἀποφύγω.

ΕΞΟΔΟΣ

Προμηθεύς

ἦ μὴν ἔτι Ζεὺς, καίπερ αὐθάδης
φρενῶν,
ἔσται ταπεινός, οἷον ἐξαρτύεται
γάμον γαμεῖν, ὃς αὐτὸν ἐκ
τυραννίδος

910 θρόνων τ' αἴστον ἐκβαλεῖ·
πατρὸς δ' ἄρὰ
Κρόνου τότ' ἤδη παντελῶς
κρανθήσεται,
ἦν ἐκπίτνων ἠρᾶτο δηναιῶν
θρόνων.
τοιῶνδε μόχθων ἐκτροπήν
οὐδεὶς θεῶν
δύναιτ' ἂν αὐτῷ πλην ἐμοῦ
δειῖξαι σαφῶς.

915 ἐγὼ τὰδ' οἶδα χῶ' τρόπῳ. πρὸς
ταῦτά νυν
θαρσῶν καθήσθω τοῖς
πεδαρσίοις κτύποις
πιστός, τινάσσων τ' ἐν χεροῖν
πύρπνουν βέλος.

οὐδὲν γὰρ αὐτῷ ταῦτ'
ἐπαρκέσει τὸ μὴ οὐ
πεσεῖν ἀτίμως πτώματ' οὐκ
ἀνασχετά·

920 τοῖον παλαιστήν νῦν
παρασκευάζεται
ἐπ' αὐτὸς αὐτῷ, δυσμαχώτατον
τέρας·
ὃς δὴ κεραυνοῦ κρείσσον'
εὐρήσει φλόγα,
βροντῆς θ' ὑπερβάλλοντα
καρτερὸν κτύπον·
θαλασσίαν τε γῆς τινάκτειραν

Προμηθεάς

Κι ὅμως μ' ὅλη την ἐπαρση του νου
του ο Δίας
θα γίνει ἀκόμα ταπεινός· γιατί ἐναν
τέτοιο
γάμο ετοιμάζεται να κάμει, που απ' το
θρόνο

κι απ' την αρχή του ολοάφαντο θενά
τον ρίξει-
κι ἔτσι θα πιάσει ολότελα τότε η
κατάρρα
που του 'δίνε ο πατέρας του ο
Κρόνος, ὅταν
γκρεμνίζονταν απ' τους πανάρχαιους
του θρόνου.
Μα πὼς να στρέψει τέτοια συμφορά,
κανένας

δε θα εἶχε ἄλλος θεὸς ἀσφαλτο να
του δείξει
ἐξω ἀπὸ με· μόν' ἐγὼ ξέρω πὼς και
πότε.
Μα τώρα ας κάθεται ἀγνοιαστος και
θαρρεμένος
στους ψηλόβροντους χτύπους του και
μες στα χέρια
τινάζοντας τα πύρινα τ'
αστροπελέκια·

ὅμως καθόλου αὐτὰ δε θενά τον
γλιτώσουν
απ' το ἀτίμο το πέσιμο στην
καταφρόνια

γιατί ετοιμάζει τώρα ο ἴδιος του
εαυτοῦ του
αντίπαλο ἀπολέμητο, τέρας ἀντρείας,
που πιο καλή απ' τον κεραυνό θενά
'βρει φλόγα,
κι ἀνώτερο ἀπὸ τη βροντή τρομερό
χτύπο,
και που στάχτη θα κάμει και του
Ποσειδῶνα

νόσον

925 τρίαϊναν, αἰχμήν τήν
Ποσειδῶνος, σκεδᾶ.
πταίσας δὲ τῷδε πρὸς κακῷ
μαθήσεται
ὅσον τό τ' ἄρχειν καὶ τὸ
δουλεύειν δίχα.

Χορός

σύ θην ἃ χρῆζεις, ταῦτ'
ἐπιγλωσσᾶ Διός.

Προμηθεύς

ἄπερ τελεῖται, πρὸς δ' ἃ
βούλομαι λέγω.

Χορός

930 καὶ προσδοκᾶν χρή δεσπόσειν
Ζηνός τινα;

Προμηθεύς

καὶ τῶνδέ γ', ἔξει
δυσλοφωτέρους πόνους.

Χορός

πῶς δ' οὐχὶ ταρβεῖς τοιάδ'
ἐκρίπτων ἔπη;

Προμηθεύς

τί δ' ἂν φοβοίμην ᾧ θανεῖν οὐ
μόρσιμον;

Χορός

ἀλλ' ἄθλον ἂν σοι τοῦδ' ἔτ'
ἀλγίω πόροι.

Προμηθεύς

935 ὁ δ' οὔν ποιείτω· πάντα
προσδοκητά μοι.

Χορός

οἱ προσκυνοῦντες τήν
Ἀδράστειαν σοφοί.

Προμηθεύς

σέβου, προσεύχου, θῶπτε τὸν

την κοσμοσειστρα τρίαϊνα, σύνεργο
ολέθρου.

Μα ὅταν πέσει σ' αὐτὴ τὴ συμφορὰ,
θα μάθει
πὼς ἄλλο νὰ 'ν' κανεῖς αφέντης κι
ἄλλο δούλος.

Χορός

Τι σε συμφέρει κακομελετάς του Δία.

Προμηθεύς

Ὅσα θα γίνουν κι ὅσα επιθυμῶ
προλέγω.

Χορός

Κι εἶναι νὰ ἐλπίζεις πὼς ποτέ θα πέσει
ὁ Δίας;

Προμηθεύς

Κι ἄλλα πιο ἀβάσταχτ' ἀπ' αὐτὰ κακὰ
θα πάθει.

Χορός

Και δε φοβάσαι ἐσὺ νὰ πετᾶς τέτοια
λόγια;

Προμηθεύς

Τι νὰ φοβούμαι, ἀφοῦ δεν μπορεῖ νὰ
πεθάνω;

Χορός

Μα ἴσως και σ' ἄλλους πιο σκληροῦς
σε ρίξει μόχτους.

Προμηθεύς

Ὅ,τι ἔχει ας κάμει, κι ὅλα ἐγὼ τα
περιμένω.

Χορός

Εἶναι σοφοί, μπρος στὴν Ἀδράστεια
ὅσοι σκύβουν.

Προμηθεύς

Σέβου, προσκυνά, χάιδευε πάντα σου

κρατοῦντ' αἰί.
ἐμοὶ δ' ἔλασσον Ζηνὸς ἢ μηδὲν
μέλει.
δράτω, κρατεῖτω τόνδε τὸν
βραχὺν χρόνον,

- 940 ὅπως θέλει· δαρὸν γὰρ οὐκ
ἄρξει θεοῖς.
ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τόνδε τὸν Διὸς
τρόχιν,
τὸν τοῦ τυράννου τοῦ νέου
διάκονον·
πάντως τι καινὸν ἀγγελῶν
ἐλήλυθεν.

Ἑρμῆς

σὲ τὸν σοφιστήν, τὸν πικρῶς
ὑπέρικρον,

- 945 τὸν ἔξαμαρτόντ' εἰς θεοὺς
ἐφημέροις
πορόντα τιμάς, τὸν πυρὸς
κλέπτην λέγω·
πατὴρ ἄνωγέ σ' οὔστινας
κομπεῖς γάμους
αὐδᾶν, πρὸς ὧν ἐκεῖνος ἐκπίπτει
κράτους.
καὶ ταῦτα μέντοι μηδὲν
αἰνικτηρίως,

- 950 ἀλλ' αὐθ' ἕκαστα φράζε· μηδέ
μοι διπλᾶς
ὁδοὺς, Προμηθεῦ, προσβάλης·
ὄρας δ' ὅτι
Ζεὺς τοῖς τοιούτοις οὐχὶ
μαλθακίζεται.

Προμηθεύς

σεμνόστομός γε καὶ
φρονήματος πλέως
ὁ μῦθός ἐστιν, ὡς θεῶν
ὑπηρέτου.

- 955 νέον νέοι κρατεῖτε καὶ δοκεῖτε
δῆ

εκείνον
που κρατὰ την ἀρχή· μα ἐγὼ το Δία
πιο λίγο
ψηφῶ κι ἀπ' το μηδέν· ἀς κυβερνά κι
ἀς κάνει
τῆς κεφαλῆς του, ὅσος καιρὸς του
μένει ἀκόμα·

γιατί δε θα 'ναι τῶν θεῶν κύριος για
πάντα.
Μα βλέπω τώρα αὐτὸ του Δία τον
ταχυδρόμο,
του νέου του βασιλιά τον πρόθυμο
υπηρέτη,
που κάποιο βέβαια μήνυμα θα 'ρθε να
φέρει.

Ἑρμῆς

Σε σένα το σοφό, που 'σαι γιομάτος
πικρα,

που στους θεοὺς ἀμάρτησες καὶ πήες
να δώσεις
στους ἀνθρώπους τιμές, τῆς φωτιάς
λέω τον κλέφτη,
στέλνει ο πατέρας προσαγή να
φανερώσεις
αυτοὺς τους γάμους, που κομπάζεις
πως θα γίνουν
τάχ' ἀφορμὴ τους θρόνους του να
χάσει ἐκεῖνος·
κι αὐτά, ὄχι μ' αἰνίγματα καὶ στριφτά
λόγια

μα ἓνα προς ἓνα ξάστερα, μηδέ με
βάλεις
να κάμω διπλοὺς δρόμους, γιατί
βέβαια βλέπεις
πως δε μαλάζεται εὐκόλα ο Δίας με
τέτοια.

Προμηθεάς

Μεγαλόστομα λόγια κι ἐπαρση
γιομάτα
καθὼς ταιριάζουν στῶν θεῶν τον
υπηρέτη.

Νέοι, με χθεσινὴ ἐξουσία καὶ
θαρρεῖτε

ναίειν ἀπενθῆ πέργαμ'· οὐκ ἐκ
τῶνδ' ἐγὼ
δισσοὺς τυράννους ἐκπεσόντας
ἠσθόμην;
τρίτον δὲ τὸν νῦν κοιρανοῦντ'
ἐπόψομαι
αἴσχιστα καὶ τάχιστα. μή τί σοι
δοκῶ

- 960 ταρβεῖν ὑποπήσσειν τε τε τοὺς
νέους θεοῦς;
πολλοῦ γε καὶ τοῦ παντὸς
ἐλλείπω. σὺ δὲ
κέλευθον ἦνπερ ἦλθες ἐγκόνει
πάλιν·
πεύση γὰρ οὐδὲν ὧν ἀνιστορεῖς
ἐμέ.

Ἑρμῆς

τοιοῖσδε μέντοι καὶ πρὶν
αὐθαδίσμασιν

- 965 ἐς τάσδε σαυτὸν πημονὰς
καθώρμισας.

Προμηθεύς

τῆς σῆς λατρείας τὴν ἐμὴν
δυσπραξίαν,
σαφῶς ἐπίστασ', οὐκ ἂν
ἀλλάξαιμ' ἐγώ.
κρεῖσσον γὰρ οἶμαι τῆδε
λατρεύειν πέτρα
ἢ πατρὶ φῦναι Ζηνὶ πιστὸν
ἄγγελον.

- 970 οὕτως ὑβρίζειν τοὺς ὑβρίζοντας
χρεῶν.

Ἑρμῆς

χλιδᾶν ἕοικας τοῖς παροῦσι
πράγμασι.

Προμηθεύς

χλιδῶ; χλιδῶντας ὧδε τοὺς
ἐμοὺς ἐγὼ
ἐχθροὺς ἴδοιμι· καὶ σὲ δ' ἐν
τούτοις λέγω.

πως πύργους ἔχετ' ἀπαρτους· μα ἐγὼ
δεν εἶδα
δυο βασιλιάδες ἀπ' αὐτοὺς να
γκρεμιστοῦνε;
καὶ τρίτο αὐτὸν θα δω, που βασιλεύει
τώρα,
πολύ γρήγορα καὶ ἀτιμα· μήπως σου
μοιάζω

πως δειλίασα καὶ σκιάχτηκα τοὺς
νέους θεοῦς σου;
μακριὰ ἀπὸ μένα αὐτὴ ἡ ντροπὴ· μα
εσύ το δρόμο
που πήρες να 'ρθεις, βιάσου να
γυρίσεις πάλι
κι ἀπ' ὅσα με ρωτᾶς τίποτα δε θα
μάθεις.

Ερμῆς

Μα με τις τέτοιες σου καὶ πρὶν τις
κομποφάνειες⁽⁴⁾

σ' αὐτές τις συμφορές καλὸ λιμάνι
βρήκες.

Προμηθεύς

Μ' αὐτὴ σου, ξέρε το καλά, τὴ λάτρα
που 'χεις
ἐγὼ ποτέ δε θ' ἀλλαζα τὴ συμφορὰ
μου·
καὶ βέβαια πιο καλά σ' αὐτὸ το βράχο
σκλάβος
παρὰ να 'μαι ἄγγελος πιστὸς τοῦ Δία
πατέρα.

Ἔτσι δίκιο να βρίζονται κείνοι που
βρίζουν.

Ερμῆς

Τα 'χεις καμάρι φαίνεται τα βάσανα
σου.

Προμηθεύς

Καμάρι; ἔτσι ἀμποτε να δω να
καμαρώνουν
οὐ εχθροὶ οὐ δικοὶ μου· καὶ μ' αὐτοὺς
καὶ σένα βάζω.

Ἑρμῆς

ἦ κάμῃ γάρ τι συμφοραῖς
ἐπαιτιᾷ;

Προμηθεύς

975 ἀπλῶ λόγῳ τοὺς πάντα
ἐχθαίρω θεοὺς,
ὅσοι παθόντες εὖ κακοῦσί μ'
ἐκδίκως.

Ἑρμῆς

κλύω σ' ἐγὼ μεμνηνὸτ' οὐ
σμικρὰν νόσον.

Προμηθεύς

νοσοῖμ' ἄν, εἰ νόσημα τοὺς
ἐχθροὺς στυγεῖν.

Ἑρμῆς

εἶης φορητὸς οὐκ ἄν, εἰ
πράσσοις καλῶς.

Προμηθεύς

<ὦμοι.>

Ἑρμῆς

980 ὦμοι; τόδε Ζεὺς τοῦπος οὐκ
ἐπίσταται.

Προμηθεύς

ἀλλ' ἐκδιδάσκει πάνθ' ὁ
γηράσκων χρόνος.

Ἑρμῆς

καὶ μὴν σύ γ' οὕτω σωφρονεῖν
ἐπίστασαι.

Προμηθεύς

σὲ γὰρ προσηύδων οὐκ ἄν ὄνθ'
ὑπηρέτην.

Ἑρμῆς

ἐρεῖν ἔοικας οὐδὲν ὧν χρήζει
πατήρ.

Προμηθεύς**Ἑρμῆς**

Μη ρίχνεις τάχα φταιξίμο γι' αὐτὰ καὶ
μένα;

Προμηθεύς

Μ' ἓνα λόγο, μισῶ τοὺς θεοὺς ὅλους,
ὅσοι
εἶδαν καλὸ κι ἔτσι ἀδίκῃ μου το
πληρώνουν.

Ἑρμῆς

Βλάβη ἔχει ο νους σου ὄχι μικρὴ μ'
αὐτὰ π' ακούω.

Προμηθεύς

Ἴσως, ἀν να μισεῖς ἐχθροὺς του νου
εἶναι βλάβη.

Ἑρμῆς

Θενά 'σουν ὄχι υποφερτὸς, ἀν
εὐτυχοῦσες.

Προμηθεύς

Αλίμονο!

Ἑρμῆς

Αλίμονο, το λόγο αὐτὸ δὲν ξέρει ο
Δίας.

Προμηθεύς

Μα ὅλα ο χρόνος που γερνά μας τα
μαθαίνει.

Ἑρμῆς

Κι ὅμως ἐσύ δὲν ἐμαθες ἀκόμα
γνώση.

Προμηθεύς

Αλήθεια, ἀλλιώς με δούλο ἐσὲ δε θα
μιλοῦσα.

Ἑρμῆς

Φαίνεται δε θα πεις ὅ,τι ζητᾷ ο
πατέρας.

Προμηθεύς

- 985 καὶ μὴν ὀφείλων γ' ἂν τίνοιμ' αὐτῷ χάριν.
Ἑρμῆς
ἐκερτόμησας δῆθεν ὡς παῖδ' ὄντα με.
Προμηθεύς
οὐ γὰρ σὺ παῖς τε κᾶτι τοῦδ' ἀνούστερος
εἰ προσδοκᾷς ἐμοῦ τι πεύσεσθαι πάρα;
οὐκ ἔστιν αἴκισμ' οὐδὲ μηχανημ' ὄτω
- 990 προτρέπεταιί με Ζεὺς γεγωνῆσαι τάδε,
πρὶν ἂν χαλασθῆῖ δεσμὰ λυμαντήρια.
πρὸς ταῦτα ῥιπτέσθω μὲν αἰθαλοῦσσα φλόξ,
λευκοπτέρω δὲ νιφάδι καὶ βροντήμασι
χθονίοις κυκάτω πάντα καὶ ταρασέτω.
- 995 γνάμψει γὰρ οὐδὲν τῶνδέ μ' ὥστε καὶ φράσαι
πρὸς οὗ χρεῶν νιν ἐκπεσεῖν τυραννίδος.
Ἑρμῆς
ὄρα νυν εἴ σοι ταῦτ' ἄρωγὰ φαίνεται.
Προμηθεύς
ῶπται πάλαι δὴ καὶ βεβούλευται τάδε.
Ἑρμῆς
τόλμησον, ὦ μάταιε, τόλμησόν ποτε
- 1000 πρὸς τὰς παρούσας πημονὰς ὀρθῶς φρονεῖν,
Προμηθεύς
ὀχλεῖς μάτην με κῦμ' ὅπως
- Μα βέβαια, χάρη που χρωστῶ να του πληρώσω!
Ἑρμῆς
Σαν να 'μουν δηλαδή παιδί με περιπαίζεις.
Προμηθεύς
Παιδί κι ακόμα πιο άμυαλος δεν είσαι τάχα,
αν περιμένεις τίποτ' από με να μάθεις; μα δεν υπάρχει βάσανο και καμιὰ τέχνη
- που ο Δίας θα με κατάφερνε το μυστικό μου να πω, πριν τ' άτιμα μου αυτὰ δεσμὰ λυθούνε.
Κι έτσι λοιπόν ας πάει να σκα η πυρφόρα η φλόγα,
με τουλούπες⁽²⁾ λευκόφτερες χιονιάς κι υπόγειους
ας σει τα πάντα βροντισμούς κι ας συνταράξει,
- μα εμένα τίποτ' απ' αυτὰ δε θα λυγίσει,
που να του πω από ποιον το θρόνο του θα χάσει.
- Ἑρμῆς**
Βλέπε αν σου φαίνονται όλα αυτὰ πως σ' ωφελοúνε.
Προμηθεύς
Τώρ' από μιας και τα 'χω ιδεί κι αποφασίσει.
- Ἑρμῆς**
Τόλμησε, μάταιε, τόλμησε, μια φορὰ τέλος
να βάλεις γνώση μες σ' αυτές τις συμφορές σου.
Προμηθεύς
Χάνεις τα λόγια σου άδικα, κι ως

παρηγορῶν.
εἰσελθέτω σε μήποθ' ὡς ἐγὼ
Διὸς
γνώμην φοβηθεῖς θηλύνους
γενήσομαι,
καὶ λιπαρήσω τὸν μέγα
στυγούμενον

1005 γυναικομίμοις ὑπτιάσασιν
χερῶν
λύσασί με δεσμῶν τῶνδε· τοῦ
παντὸς δέω.

Ἑρμῆς

λέγων ἔοικα πολλὰ καὶ μάτην
ἐρεῖν·
τέγγη γὰρ οὐδὲν οὐδὲ
μαλθάσση λιταῖς
ἐμαῖς· δακῶν δὲ στόμιον ὡς
νεοζυγῆς

1010 πῶλος βιάζη καὶ πρὸς ἠνίας
μάχη.
ἀτὰρ σφοδρύνῃ γ' ἄσθενεῖ
σοφίσματι·
αὐθαδία γὰρ τῷ φρονοῦντι μὴ
καλῶς
αὐτὴ καθ' αὐτὴν οὐδενὸς μεῖζον
σθένει.
σκέψαι δ', ἐὰν μὴ τοῖς ἐμοῖς
πεισθῆς λόγοις,

1015 οἶός σε χειμῶν καὶ κακῶν
τρικυμία
ἔπεισ' ἄφυκτος· πρῶτα μὲν γὰρ
ὀκρίδα
φάραγμα βροντῆ καὶ κεραυνία
φλογὶ
πατὴρ σπαράξει τήνδε, καὶ
κρύψει δέμας
τὸ σόν, πετραία δ' ἀγκάλῃ σε
βαστάσει.

1020 μακρὸν δὲ μῆκος ἐκτελευτήσας
χρόνου
ἄψορρον ἤξεις εἰς φάος· Διὸς δὲ
τοί
πτηνὸς κύων, δαφεινὸς αἰετός,

κουφὸ κύμα
τις γαλιφιές σου τις γρικῶ· βγάλτ' το
ἀπ' το νου σου
που ἐγὼ το Δία θα φοβηθῶ και θα
ζαρῶσω
μπρος του σα θηλυκό και με
γυναίκειους τρόπους
δεητικὰ τα χέρια μου θενά τα υψῶσω

στον πολυμισμημένο μου, για να με
λύσει
ἀπ' τα δεσμὰ μου αὐτὰ· κάθε ἄλλο
παρὰ τοῦτο!

Ἑρμῆς

Ἵσα κι αν πω, μου φαίνεται πως θα
'ν' του κάκου
κι εἶναι ἡ καρδιά σου ἀμάλαχτη και δε
λυγίζει
με παρακάλια· μα το χαλινὸ
δαγκώντας

σα νιόστρωτο ἀτι πας και δε γρικὰς τα
γκέμια.
Ἵμως θρασύς, σε σάπιο ἵπαίρεσαι
αντιστύλι⁽³⁾.
γιατί του νου ἡ ἀποκοτιά, σα λείπει ἡ
γνώση,
μονάχη κι ἀπ' το τίποτα πιο λίγο
αξίζει.
Μάθε λοιπόν, τα λόγια μου αν δε θες
ν' ἀκούσεις,

ποιες συμφορὲς φουρτουνιασμένες
και ποιες μπόρες
ἀφευκτα σε προσμένουνε· πρῶτα την
ἀγρια
φάραγμα ετοῦτη με βροντὲς κι
αστροπελέκια
θα σπαράξει ο πατέρας μου και το
κορμί σου
βαθιά μέσα στα ρέπια⁽⁴⁾ θα
καταχωνιάσει·

κι ἀφοῦ καιρό πολύ τελειώσεις, θα
ξανάβγεις
πίσω στο φως· μα ο φτερωτὸς του
Δία ο σκύλος
με στόμα λαίμαργο, ο αἰτὸς, στο αἶμα

- λάβρω
 διαρταμήσει σώματος μέγα
 ῥάκος,
 ἄκλητος ἔρπων δαιταλεύς
 πανήμερος,
- 1025 κελαινόβρωτον δ' ἦπαρ
 ἐκθοινήσεται.
 τοιοῦδε μόχθου τέρμα μή τι
 προσδόκα,
 πρὶν ἂν θεῶν τις διάδοχος τῶν
 σῶν πόνων
 φανῆ, θελήσῃ τ' εἰς ἀναύγητον
 μολεῖν
 Ἄϊδην κνεφαῖά τ' ἄμφι
 Ταρτάρου βάθη.
- 1030 πρὸς ταῦτα βούλευ'· ὡς ὄδ' οὐ
 πεπλασμένος
 ὁ κόμπος, ἀλλὰ καὶ λίαν
 εἰρημένος·
 ψευδηγορεῖν γὰρ οὐκ ἐπίσταται
 στόμα
 τὸ Δῖον, ἀλλὰ πᾶν ἔπος τελεῖ·
 σὺ δὲ
 πάπταινε καὶ φρόντιζε, μηδ'
 αὐθαδίαν
- 1035 εὐβουλίας ἀμείνον' ἠγήσῃ ποτέ.
 ποτέ σου πεις το πείσμα πιο καλὸ ἀπ'
 τη γνώση.

Χορός

ἡμῖν μὲν Ἑρμῆς οὐκ ἄκαιρα
 φαίνεται
 λέγειν. ἄνωγε γάρ σε τὴν
 αὐθαδίαν
 μεθὲντ' ἐρευνᾶν τὴν σοφὴν
 εὐβουλίαν.
 πιθοῦ· σοφῶ γὰρ αἰσχρὸν
 ἔξαμαρτάνειν.

Προμηθεύς

- 1040 εἰδότηί μοι τάσδ' ἀγγελίας
 ὄδ' ἐθώυξεν· πάσχειν δὲ κακῶς
 ἐχθρὸν ὑπ' ἐχθρῶν οὐδὲν
 ἀεικέες.
 πρὸς ταῦτ' ἐπ' ἐμοὶ ριπτέσθω
 μὲν
 πυρὸς ἀμφήκης βόστρυχος,

βαμμένο
 τρανά ξεσκλῖδια⁽⁵⁾ το κορμί θα σου
 λιανίσει⁽⁶⁾,
 ἀκάλεστος ολημερίς στο γιόμα
 ερχόντας

και θενά τρώει σου το σαπιόμαυρο
 συκῶτι.
 Και μην προσμένεις στο μαρτύριο
 αυτό σου τέλος,
 πρι να βρεθεί κανείς θεός, που να
 θελήσει
 να πάρει επάνω του τα πάθια σου και
 πάει
 στου ἀφεγγου τ' Ἄδη τ' ἀραχλα βαθιά
 σκοτάδια.

Παίρνει λοιπὸν ἀπόφαση, γιατί δεν
 εἶναι
 πλασμένα παχιά λόγια αυτά, μα η
 πᾶσ' ἀλήθεια,
 μια που δεν ξέρει ἀπὸ ψευτιές του Δία
 το στόμα
 και δίνει τέλος σ' ὅ,τι πει· μα εσύ ἕνα
 γύρο
 κοιτάξου και μελέτησε, μηδὲ πως
 εἶναι

Χορός

Σε μας δε φαίνεται ἀδικο σ' αυτά που
 λέει
 να 'χει ο Ερμῆς, που σου ζητάει να
 παρατήσεις
 το πείσμα και σε φρόνιμη να στρέψεις
 γνώμη·
 πείσου, κι εἶναι ντροπή ο σοφὸς ἐξω
 να πέφτει.

Προμηθεάς

Τα περίμενα τούτα που μου ἔσκουξε
 αυτός
 τα μηνύματα· κι εἶναι πολὺ φυσικό
 ἀπὸ ἐχθρὸ του κακὸ να παθαίνει ο
 ἐχθρὸς.
 Και λοιπὸν καταπάνω μου ας πάει να
 σκα

αίθηρ δ'
1045 έρεθιζέσθω βροντῆ σφακέλω τ'
ἀγρίων ἀνέμων· χθόνα δ' ἔκ
πυθμένων
αὐταῖς ῥίζαις πνεῦμα κραδαίνοι,
κύμα δὲ πόντου τραχεῖ ῥοθίῳ
συγχώσειεν τῶν οὐρανίων

της φωτιάς ο στριφτός πλοκαμός,
με βροντές και μ' αγρίων ανέμων
σπασμούς
ας μανιάζει ο αιθέρας· της μπόρας η
οργή
τα θεμέλια ας τραντάζει ως τις ρίζες
της γης
και το κύμα του πόντου μ' αψύ
βρουχισμό
τους ουράνιους των άστρων τους
δρόμους ψηλά

1050 ἄστρον διόδους· εἷς τε κελαινὸν
Τάρταρον ἄρδην ῥίψειε δέμας
τούμὸν ἀνάγκης στερραῖς
δίνοις·
πάντως ἐμέ γ' οὐ θανατώσει.

εν' ας κάμει κι ας πνίξει· κι αυτό το
κορμί
μες στα μαύρα τα τάρταρ' ας ρίξει
βαθιά
στης ανάγκης τ' αφεύγατο ρέμα
συρτό·
Μα ό,τι κάμει, εμένα ποτέ του ποτέ
δε θα με θανατώσει!

Ἑρμῆς

τοιάδε μέντοι τῶν
φρενοπλήκτων

1055 βουλευματ' ἔπη τ' ἔστιν
ἀκοῦσαι.
τί γὰρ ἐλλείπει μὴ <οὐ>
παραπαίειν
ἢ τοῦδ' εὐχή; τί χαλᾷ μανιῶν;
ἀλλ' οὖν ὑμεῖς γ' αἰ πημοσύναις
συγκάμνουσαι ταῖς τοῦδε τόπων

Ερμής

Τέτοια ξώφρενα λόγια δεν είναι ν'
ακούς

μόνο ενός που του σάλεψε σίγουρα ο
νους;
Γιατ' αλήθεια τι λείπει να μην είν'
αυτή
του νου βλάβη η ευχή του και τρέλα
σωστή;
Μα εσεῖς τώρα που κάθεστε κι έτσι
αυτουνού
συμπονάτε τα πάθη, βιαστείτε απ'
εδώ

1060 μετά ποι χωρεῖτ' ἔκ τῶνδε
θοῶς,
μὴ φρένας ὑμῶν ἠλιθιώση
βροντῆς μύκημ' ἀτέραμνον.

να τραβήξετε γρήγορ' αλλού
πουθενά,
για να μη της βροντής το φριχτό
μουγγητό
σας ζαλώσει ⁽⁷⁾ τα φρένα.

Χορός

ἄλλο τι φώνει καὶ παραμυθοῦ μ'
ὄ τι καὶ πείσεις· οὐ γὰρ δὴ που

Χορός

Άλλο τίποτ' αν έχεις να λες που
μπορεί
να με πείσεις· γιατί, όσο βέβαια για
αυτά,

1065 τοῦτό γε τλητὸν παρέσυρας

που ξεστόμισες τώρα, δε στέκουν για

ἔπος.
πῶς με κελεύεις κακότητ'
ἀσκεῖν;
μετὰ τοῦδ' ὅ τι χρὴ πάσχειν
ἐθέλω·
τοὺς προδότας γὰρ μισεῖν
ἔμαθον,
κούκ ἔστι νόσος

1070 τῆσδ' ἦντιν' ἀπέπτυσα μᾶλλον.

Ἑρμῆς

ἀλλ' οὖν μέμνησθ' ἀγῶ
προλέγω
μηδὲ πρὸς ἄτης θηραθεῖσαι
μέμψησθε τύχην, μηδέ ποτ'
εἶπηθ'
ὡς Ζεὺς ὑμᾶς εἰς ἀπρόοπτον

1075 πῆμ' εἰσέβαλεν· μὴ δῆτ' αὐταὶ
δ'

ὑμᾶς αὐτάς. εἰδυῖαι γὰρ
κούκ ἐξαίφνης οὐδὲ λαθραίως
εἰς ἀπέρατον δίκτυον ἄτης
ἐμπλεχθήσεσθ' ὑπ' ἀνοίας.

Προμηθεύς

1080 καὶ μὴν ἔργω κούκέτι μύθω
χθῶν σεσάλευται·
βρυχία δ' ἤχῳ παραμυκᾶται
βροντῆς, ἔλικες δ' ἐκλάμπουσι
στεροπῆς ζάπυροι, στρόμβοι δὲ
κόνιν

1085 εἰλίσσουσι· σκιρτᾷ δ' ἀνέμων
πνεύματα πάντων εἰς ἄλληλα
στάσιν ἀντίπνουν
ἀποδεικνύμενα·
ξυντετάρακται δ' αἰθὴρ πόντῳ.
τοιᾷδ' ἐπ' ἐμοὶ ῥιπή Διόθεν

1090 τεύχουσα φόβον στείχει
φανερῶς.

με.
Πῶς με βάζεις να κάνω μια πράξη
κακή;
κάλλιο ὅ,τι 'ναι μαζί του να πάθω κι
εγώ,
που ἔχω μάθει ἀπὸ πάντα σαν τι να
μισῶ
τον προδότη, και που ἄλλη καμιὰ σαν
αυτὴ

δε φοβούμαι χειρότερη αρρώστια.

Ερμῆς

Λοιπὸν ὅ,τι προλέγω θυμάστε καλά,
κι ὅταν ἡ ἀδίκη ὥρα θ' ἀδράξει και
σας,
με την τύχη μην ἔχετε τότε αφορμῆ,
μηδὲ πείτε σ' ἀπρόβλεπτα ο Δίας
κακά

πως σας ἐρίξε μέσα· μα μόνο σε σας
θα 'ν' το φταιξιμο, μια που το ξέρατε
πριν

κι ὄχι ἀνύποπτα κι ἀξαφνα μες του
χαμοῦ
θα μπλεχτείτε τ' ἀπέραντα βρόχια.

Προμηθεάς

Ἵχι πια με τα λόγια, μα ἰδοὺ ἀληθινὰ
που τραντάζεται ἡ γῆς
και μαζί μουκаниέται βαρὺ της
βροντῆς
τ' ἀντιλάβημ' ἀπόγεια και γλώσσες
στριφτές
οι ἀστραπὲς σαῖτεύουν φωτιάς.

Ἄγριος σίφουνας στρίβει ψηλά
κορνιαχτὸ,
ὄλοι οἱ ἀνεμοὶ σκιρτοῦν, και μ'
ἀντίπνοη οργὴ
στήνουν πόλεμο ο ἕνας στον ἄλλο
ἀντικρὺ,
και ταραχτήκε ο αἰθέρας με τον πόντο
μαζί.
Βέβαια τέτοια ἀπ' τον Δία χιμάει
φανερὰ

κατὰ πάνω μου ἀντάρρα, που τρὸμο
γεννά.

ὦ μητρὸς ἐμῆς σέβας, ὦ πάντων
αἰθῆρ κοινὸν φάος εἰλίσσω,
ἔσορᾶς μ' ὡς ἔκδικα πάσχω.

Μα ὦ μητέρα μου εσύ σεβαστή, κι ὦ
που συ
μες στο φως τυλίγεις, αἰθέρα, το παν,
πόσον ἄδικα, δείτε με, πάσχω!

Σημειώσεις:

- (1) **κομποφάνεια:** καυχησιά, αλαζονεία
- (2) **τουλούπα:** εδῶ, νιφάδα του χιονιού, μπάλα μαλλιού (αρχ. τολύπη)
- (3) **αντιστύλι:** στήριγμα
- (4) **ρέπι:** ερείπιο, χάλασμα
- (5) **ξεσκληδι:** κουρέλι, κομμάτι
- (6) **λιανίζω:** κόβω σε μικρά, λιανά κομμάτια
- (7) **ζαλώνω:** φέρνω ζάλη, τρελαίνω